

3η ΚΕΝΙΑ

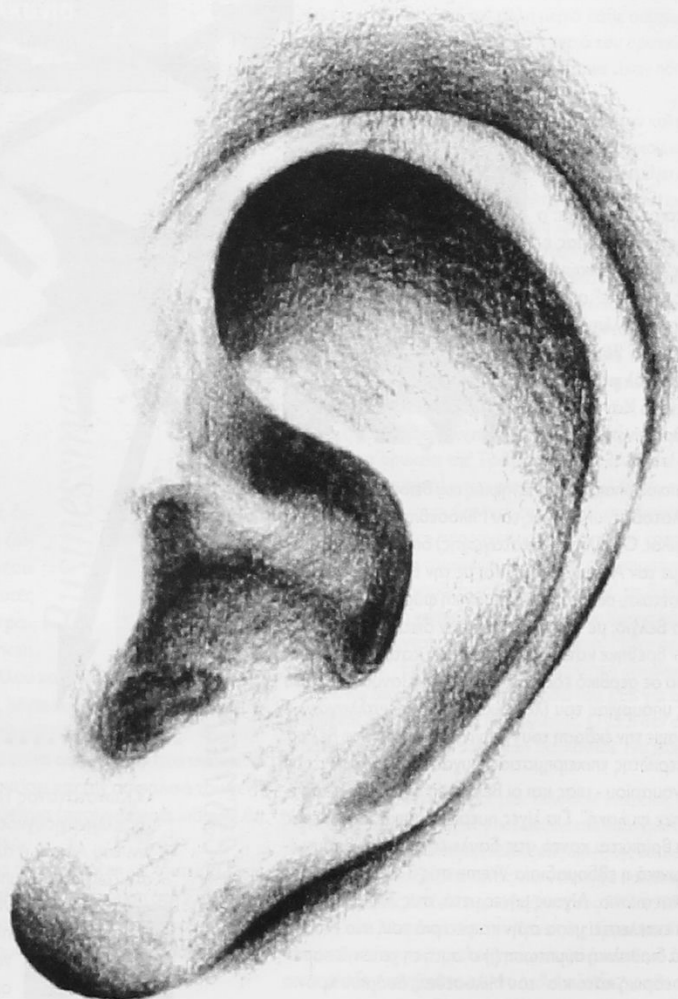

ΕΜΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ

300 δρχ

no 26

ΦΛΕΒΑΡΗΣ '00

μπίζνες, σταυροί, σκιές και παναχίες

Γιώργος Μυλωνάς
Πρόεδρος της Alumil

**Με το σταυρό...
μπίζνες στα Βαλκάνια
δε ΓΙΝΟΝΤΑΙ**

Ο καλός μάνατζερ θα πρέπει να είναι αρχηγός.

αγαπώ όλους τους Έλληνες... είμαστε αδέρφια, ένα πνεύμα, μια ψυχή... πάντοτε οι Έλληνες μας βοήθησαν... δεν ξέρω όμως αν θα μπορέσουμε να το ανταποδώσουμε... εγώ, με το στρατό μου, όταν όλα τελειώσουν εδώ, θα ήθελα να βοηθήσω στην επίλυση του κυπριακού προβλήματος... (3/94)

οι ανάγκες της αγοράς επιβάλλουν τη στελέχωση με νέο "αίμα" (7/99)

Ένας άλλος τύπος επιτυχημένου επιχειρηματία στα Βαλκάνια, στην αρχή της ένδοξης επιχειρηματικής του διαδρομής (τέλη '92) μαζί με τον πνευματικό του σύμβουλο και μητροπολίτη Κοσσυφοπεδίου. Τι θέλει να δείξει με την πόζα του ο φιλέλληνας; Ότι οι σωστές μπίζνες γίνονται με τον σταυρό; Μπορεί, αν είναι πάντα γεμάτοι οι γεμιστήρες του. Μίας και ο Ζέλικο Ρασάντοβιτς - κατά κόσμον "Αρκάν" - υπήρξε ένας διορατικός πρωταπόρος στην διαμόρφωση επενδυτικού κλίματος στα Βαλκάνια, ως θυμηθούμε τώρα που (ίσως) τον σκέπασε το κόμμα τα λόγια του πνευματικού του στα ελληνικά μήντια: "Είναι άνθρωπος της εκκλησίας... όπου πολέμησε, το έκανε με το σταυρό".

οι αλλαγές που συντελούνται στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι της χώρας δεν θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπιπρόσβλητο το κορυφαίο όργανο έκφρασης των θέσεων των Ελλήνων επιχειρηματιών, τον ΣΕΒ... οι τελευταίες πληροφορίες θέλουν τον κ. Ευάγγελο Μυτιληναίο να δέχεται πτήσεις από αρκετούς επιχειρηματίες να είναι αυτός που θα ηγηθεί του ΣΕΒ το νέο αιώνα, ενδεχόμενο που δεν απ'ορρπίζει και ο ίδιος... (1/00)

Τί να θέλει να πει ο Έλληνας; Ότι χρειάζονται άλλα σύμβολα για τις μπίζνες στα Βαλκάνια; Ή ότι "με το καλό δε γίνεται δουλειά"; Το δεύτερο.

Μίας που ο σοφός αυτός σαραντάρης είναι επικεφαλής ενός οικογενειακού ομίλου επιχειρήσεων που περιλαμβάνει τις "Αλουμίλ Μυλωνάς", "Ιντέρνο", "Αλουφόντ", "Αλουκόμ", "Αλουσός", "Alumil Romania Industry SRL", "Alumil Bulgaria", "Alumil Albania", "Alumil Hungary KFT", και "Alumil Polska", μιας και τυχάνει επίσης μέλος του δ.σ. της τράπεζας Μακεδονίας - Θράκης (για να χρηματοδοτεί τις αρπαχτές του) αλλά και μέλος του δ.σ. του ΣΕΒ Βόρειας Ελλάδας, ας κρατήσουμε τα λόγια του περί αίματος. Κάτι θα ξέρει.

Επίθεση των ελληνικών τραπεζών στην Κύπρο

...Το συμβόλαιο που υπογράφηκε τον περασμένο Μάη ('97) είναι το τρίτο που υπογράφεται με το Μυτιληναίο. Το πρώτο υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 1995 και προβλεπε πως μέχρι τον Δεκέμβριο του 1997 το ορυχείο θα έχει παραδώσει στους Έλληνες προϊόντα ύψους 51 εκατ. δολλαρίων. Αρχές του 1996 υπογράφηκε ένα άλλο συμβόλαιο ύψους 136 εκατ. δολλαρίων... Στο τελευταίο συμβόλαιο, τον περασμένο Μάη, προβλεπεται πως η Τρέπσκα θα εξαγάγει και θα παραδώσει προϊόντα αξίας 350 εκατ. δολλαρίων στα επόμενα πέντε χρόνια και επιπλέον εκκύλιμα μολύβδου αξίας 150 εκατ. δολ. κατά την ίδια περίοδο...

Ένας πετυχημένος επιχειρηματίας - ίσως ο ιδανικός τύπος για την Ελλάδα και τα Βαλκάνια. Πώς κατάφερε να βάλει στο χέρι τα ορυχεία της Τρέπσκα και του Μπορ (αν και με όχι απόλυτα σίγουρο αποτέλεσμα) χωρίς να χαλάσει δεκάρα τσακιστή από την τσέπη του; Με απλό τρόπο. Να τί έγραφε στην εφ. Vreme στις 7/3/98 ο Ζόραν Νικόλιτς:

Επιχειρηματίας σε πρόσκαιρη δυσκολία: ο σέρβος Ντάρκο Ασάνιν, επαγγελματίας εκτελεστής και συνεργάτης των μυστικών υπηρεσιών του Μιλόσεβιτς, "δέθηκε" οπωσδήποτε κατά λάθος από τους Έλληνες φίλους του τον Σεπτέμβριο του '96 στη Ρόδο. Τον καταζητούσε η Ιντερπόλ για την δολοφονία στο Βέλγιο του Ενθέρ Χάντρι, πρόεδρου της επιτροπής ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Κόσοβο.

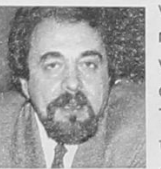

Αλλά ο Ασάνιν δεν ήταν όποιος όποιος. Ήταν ανημιός του θείου του, που στην προκειμένη ήταν ο Μπουλάτοβιτς, υπουργός του Μιλόσεβιτς. Επιπλέον στις δυσκολίες φαίνονται οι φίλοι. Ο (ελληνικής καταγωγής) δικηγόρος του Τόμα Φίλα, σε συνεργασία με τον Α. Λυκουρέζο, και με την βοήθεια του τότε υπουργού δικαιοσύνης Ποττάκη, σκέφτηκαν την μαγική φόρμουλα ώστε να μην εκδοθεί ο Ασάνιν στο Βέλγιο: με την συνδρομή των δικαστικών αρχών του Βελιγραδίου ο Ασάνιν βρέθηκε κατηγορούμενος (και καταζητούμενος) για έναν φανταστικό φόνο σε σερβικό έδαφος. Έτσι στις 19 Ιανουαρίου του '97, τελευταία ημέρα της υπουργίας του (λόγω κυβερνητικών αλλαγών) ο Έλληνας Ποττάκης υπέγραψε την έκδοση του Ασάνιν όχι βέβαια στο Βέλγιο, αλλά στη Σερβία... Ο πατριώτης επιχειρηματίας φυγαδευτηκε άρον άρον στο Βελιγράδι στις 24 Ιανουαρίου - μιας και οι Βέλγοι είχαν φριξεί - "συνελήφθη" εκεί, και "κλείστηκε φυλακή". Για λίγες ημέρες φυσικά, αφού ένας επιχειρηματίας πρέπει να βρίσκεται κοντά στις δουλειές του. Το "θαύμα έγινε" όπως σχολίασε ειρωνικά η εβδομαδιαία Vreme στις 3 Φεβρουαρίου. Αλλά τα θαύματα δεν είναι αιώνια. Λίγους μήνες μετά, στις 30 Ιουνίου του '97, ο Ντάρκο Ασάνιν θα εκτελεστεί μέσα στην καφετέρια του, στο Ντέντινι του Βελιγραδίου. Κατά διαβολική συμπτωσή (!) σ' αυτή τη γειτονιά που είναι πολύ κοντά στην "προεδρική κατοικία" του Μιλόσεβιτς, δύομισυ χρόνια μετά θα φάνε και τον θείο του.

Δύσκολοι καιροί για την ιδιωτική πρωτοβουλία, πράγματι: μια Ζαριά κακή, και πάει...

το σημαντικότερο είναι να μην υπάρχει αδράνεια μας επένδυσης

Ο Κωνσταντίνος Τσουκαλίδης, αντιπρόεδρος της Intracom από το 1977 αλλά και "ενεργό μέλος της ελληνογιογκοσλαβικής επιχειρηματικής φιλίας" μπορεί και να μην ήγχε στην κηδεία του Ασάνιν, του Αρκάν ή άλλων παρόμοιων επιχειρηματιών - σίγουρα όμως ξέρει την αξία του τζόγου, στη ζωή και στις μπίζνες. Αραδιάζοντας με το αζημίωτο διάφορες λοταρίες στη μύτη των Βαλκάνιων τους δίνει την ευκαιρία να χρηματοδοτούν τις επενδύσεις των Ελλήνων στις πλάτες τους. Έτσι αναπτύσσεται η τελευταία λέξη της τεχνολογίας στις επικοινωνίες, η "last mile" όπως την διαφημίζει στον πρωτοχρονιάτικο economist, την οποία απολαμβάνει η Ελλάδα, μαζί με τα υπόλοιπα καλά του πολιτισμού. Το "ηλεκτρονικονωιακό τμήμα" της εταιρείας του τα πάει εξάλλου στα Βαλκάνια το ίδιο καλά με το τζογαδόρικο. Εκτός από τα παρεπόμενα της ελληνοσερβικής φιλίας έχει στην κατοχή της ένα εργοστάσιο ηλεκτρονικών στη Ρουμανία, και μια κοινοπραξία με την κρατική επιχείρηση τηλεπικοινωνιών στη Βουλγαρία.

Χιλιάδες παιδιά των Βουλγάρικων πόλεων (αλλά και ενήλικες, μην πιάσει κανένας το μελό...) τρέφονται με σκουπίδια - από τις χωματερές.

Υπάρχει αυτή η δυνατότητα μιας και όπως δήλωσε ο Βούλγαρος πρωθυπουργός Ιβάν Κωστόφ στα τέλη Ιανουαρίου του 2000 "η οικονομία λειτουργεί με τους κανόνες της αγοράς". Άρα υπάρχουν σκουπίδια αρκετά - αν όχι για όλους πάντως για αρκετούς.

Και για να μην γίνει καμιά παρεξήγηση γι' αυτούς τους κανόνες, αν και το Βουλγάρικο κράτος χρωστάει 3,4 τρις. δρχ. η κυβέρνηση του περιόρισε ακόμα περισσότερο την έτσι κι αλλιώς ισχνή φορολόγηση των "ξένων επενδύσεων" εκεί, όπως μάζεψε και τους περιορισμούς στην εξαγωγή των κερδών τους. Εξαγωγή που δεν γίνεται νύχτα όπως αυτή των γυναικών. Προς το νότιο παράδεισο -πάντα.

Είτε μοιράζοντας σκουπίδια, είτε μοιράζοντας ξύλο, έχει πράγματι σημασία να μην υπάρχει αδράνεια απ' τη μεριά των επενδυτών.

Ο Μίνως Μωυσιός, γενικός διευθυντής της Interamerican ζωής δεν σκοπεύει να έχει άμεσα πελάτες λιτοδίαιτους όσο αυτές οι χιλιάδες των Βουλγάρων ρακοσυλλεκτών. Η Interamerican Bulgaria πάντως, όπως εξάλλου και η Interamerican Romania, είναι επικερδείς επενδύσεις, λόγω του "εύρους της αγοράς" - εκεί: υπάρχει κάποιο ποσοστό του πληθυσμού, μικρό ίσως αλλά δυναμικό, που εκτός από το να αφήνει θρεπτικά σκουπίδια μπορεί (και πρέπει!) να φροντίσει και την ασφάλειά του γενικά. Οι νταβάδες για παράδειγμα (οποιοδήποτε είδους) θα πρέπει να είναι καλοί πελάτες.

Κατά συνέπεια τα αμοιβαία Interamerican με τη σειρά τους παραμένουν μια σταθερά αξιόπιστη επένδυση στη Σοφοκλέτους. Μάλιστα η επένδυση των επενδύσεων είναι η αμοιβαιότητα: η αμοιβαιότητα συμφερόντων μέσα στον παράδεισο.

...Το συμβόλαιο που υπογράφηκε τον περασμένο Μάη ('97) είναι το τρίτο που υπογράφεται με το Μυτιληναίο. Το πρώτο υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 1995 και προβλεπε πως μέχρι τον Δεκέμβριο του 1997 το ορυχείο θα έχει παραδώσει στους Έλληνες προϊόντα ύψους 51 εκατ. δολλαρίων. Αρχές του 1996 υπογράφηκε ένα άλλο συμβόλαιο ύψους 136 εκατ. δολλαρίων... Στο τελευταίο συμβόλαιο, τον περασμένο Μάη, προβλεπεται πως η Τρέπσκα θα εξαγάγει και θα παραδώσει προϊόντα αξίας 350 εκατ. δολ. κατά την ίδια περίοδο...

Φυσιολογικές συμφωνίες, με μία όμως λεπτομέρεια: τα ορυχεία αυτά υπολειπούνται ή είχαν σταματήσει εντελώς τις εξορύξεις ολόκληρη τη δεκαετία του '90! Ενώ απ' την άλλη μεριά κάθε συμφωνία παράδοσης μεταλλευμάτων που δεν τηρείται (από τη μεριά του ορυχείου) έχει αυστηρές ρήτρες - πρόστιμα. Και τα ορυχεία της Τρέπσκα είχαν ήδη τεράστια χρέη στις αρχές του '90.

Έτσι ο Έλληνας επιχειρηματίας (και όσοι ήταν και είναι πίσω και δίπλα του) έχοντας μπροστά του την φιλική (λόγω σερβικού καθεστώτος) "διοίκηση" της Τρέπσκα έκανε αυτό το απλό: άρχισε να κλείνει συμφωνίες τις οποίες τα ορυχεία δεν θα μπορούσαν να εκτελέσουν. Μόλις φάνηκε πως η πρώτη (των 51 εκατ. δολ.) θα έμνε ανεκτέλεστη χρεώνοντας το ορυχείο στον "πελάτη - Μυτιληναίο", υπέγραψε μια μεγαλύτερη, ενσωματώνοντας και την προηγούμενη... για παράδοση προϊόντων 136 εκατ. δολ. Καθώς και αυτή θα έμνε ανεκτέλεστη, υπέγραψε μια τρίτη παραγγελία, ακόμα μεγαλύτερης αξίας (500 εκατ. δολ.) ενσωματώνοντας τα χρέη των προηγούμενων. Με αυτόν τον απλό τρόπο θα έφτανε στο σημείο η Τρέπσκα να έχει "δεσμευτεί" απέναντι του τόσο πολύ, ώστε να του "χρωστάει" εξ' αιτίας των προστίμων για αθέτηση των συμφωνιών όλη της την παραγωγή. Δεν είναι απλό!

Αυτή η μαγική ιδέα δεν περιορίστηκε από τον επιτυχημένο Έλληνα επιχειρηματία μόνο στα ορυχεία της Τρέπσκα. Ούτε άλλωστε είναι ο μοναδικός που την αξιοποιεί: το σύνολο των πετυχημένων Ελλήνων επιχειρηματιών / επενδυτών στα Βαλκάνια, όταν δεν "χρησιμοποιούν επενδυτικά" (μικρό εξάλλου μέρος...) από τις πλούσιες επιχορηγήσεις του ελληνικού κράτους ή της ε.ε., από τα πλούσια δάνεια των τραπεζών, ή από την πλουσιοπάροχη λιγούρα των μικροετόχων τους, αγοράζουν ή "καπαρώνουν" τα Βαλκάνια με τον ίδιο τους τον πλούτο. Είναι η γενικευση του κόλπου του Κοσκωτά, που αγόρασε μια τράπεζα χρησιμοποιώντας τα ίδια της τα λεφτά. Μόνο που αυτό δεν είναι καθόλου "σκάνδαλο". Είναι η υγιής επιχειρηματική λειτουργία, παγκοσμίως.

Θα είναι δίκαιο λοιπόν το να ηγηθεί του ΣΕΒ για τον επόμενο αιώνα ο επιτυχημένος επιχειρηματίας Μυτιληναίος. Ο ΣΕΒ δεν είναι οι τίγρεις του επιχειρηματία Αρκάν. Είναι οι ύαινες των Βαλκάνιων. Να πως τελειώνει το ρεπορτάζ της Vreme:

Ο Ε. Μυτιληναίος, πρόεδρος μιας ελληνικής εταιρείας, σε μια εποχή που όλα είναι άγνωστα, με δραστηριότητες που αυξάνονται κατά τρόπο ανεξήγητο (μετά από την έκρηξη της γιουγκοσλαβικής κρίσης στις αρχές της δεκαετίας του '90) φτάνοντας σε ύψη που δεν έχει ξαναδεί κανείς, και ο Μπόρκα Βούτσιτς, διευθυντής του παραρτήματος Κύπρου της Βεοβανσα συναντήθηκαν στις 9/12/1997 στις εκδηλώσεις για τον γιορτασμό των 70 χρόνων από την ίδρυση της Τρέπσκα. Τι ρομαντισμός! Το όνομα του χαλκού στα λατινικά είναι cuprum, και προέρχεται από τη λέξη "κύπρος", όπου υπήρχαν πλούσια κοιτάσματα χαλκού πριν 4 χιλιάδες χρόνια, η εξορύξη και η επεξεργασία των οποίων σηματοδότησε το τέλος της εποχής του λίθου. Η Σερβία όμως δεν έχει πλέον ανάγκη τον χαλκό ούτε τα υπόλοιπα μεταλλεύματα της Τρέπσκα - γιατί ηγείται κατευθείαν στην εποχή του λίθου.

* από το ακροαριστέρο "δελτίο συντρόφων της κοινωνικής αριστεράς", Σεπτέμβριος 1999

Ο χρηματιστηριακός τζόγος και τα σκαμπανεβάσματα των μετοχών, πέρα από τις στενά "οικονομικές" διαστάσεις τους, έχουν και "ψυχοσυναισθηματικές". Που πάνε πολύ βαθύτερα από τις τσέπες των "μικροεπενδυτών".

ο πλούτος (της ψυχής) τους μια κωμωδία

Οι έλληνες μικροαστοί έχουν διαπαιδαγωγηθεί ιστορικά πάνω σε δύο "ηθικές". Η μία είναι αυτή της σκληρής δουλειάς, με τον ανάλογο προτεσταντικό συντηρητισμό. Η άλλη είναι της αρπαχτής, με όλη την νομομόφρονα προσχηματικότητα του ορθόδοξου κομφορμισμού. Ανάμεσα στις δύο ηθικές υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές, αλλά και σημαντικές κοινές βάσεις: το βάρος της προσωπικής και οικογενειακής δυνατότητας (στην εργατικότητα ή στην καταποσίωση), ο φετιχιστικός μικρο-υλισμός (είτε των στερήσεων είτε του νεοπλουτισμού), οι οικογενειακές και συγγενικές συνεννοχές (είτε στην εκμετάλλευση της εργασίας τρίτων είτε στην εκμετάλλευση ευκαιριών, γνωριμιών κλπ), η κυκλοθυμική σχέση με τους νόμους και το κράτος (είναι μερικές από αυτές. Εν τέλει, ανάμεσα στην ευρύτερη ιδεολογία του "φασούλι το φασούλι" (που δεν αφορούσε μόνο την αρετή της απιστίας αλλά γενικότερα την εγκράτεια και την υπομονή) και στους ανεμοστρόβιλους των αρπαχτών κάθε είδους, διαπιστώνει κανείς την βασική θέση ενός ριζικού φαντασιακού των μικροαστών: ότι μπορεί (και πρέπει) κανείς να ελέγχει τις περιστάσεις γύρω του.

Σε σχέση με αυτές τις δύο ηθικές ο κλασικός τζόγος, από την χαρτοπαιξία μέχρι το προπό και από τα άλογα μέχρι τα ζάρια και τα λαχεία, παρότι δεν ήταν ποτέ πολύ περιθωριακό σαν κοινωνική πρακτική, ήταν πάντως ιδεολογικά εξόριστος. Σαν "αρρώστια". Ούτε η ηθική της σκληρής δουλειάς, ούτε η ηθική της αρπαχτής, για διαφορετικούς λόγους η κάθε μία, μπορούσαν να αφήσουν περιθώρια στο ρίσκο, στην τυχαioτητα, και στις διακυμάνσεις από τον παράδεισο μέχρι την κόλαση. Οι τζογαδόροι, σε γενικές γραμμές, κρίνονταν σαν παραβάτες και της μικροαστικής σύνεσης, της εγκράτειας και της υπομονής: αλλά και της πάντα αποτελεσματικής συμφεροντολογικά και εύστοχης μικροπρακτικής καταποσίωσης.

Το χρηματιστήριο όμως, και οι υποσχέσεις του - κάτι που σε πρώτη φάση ταίριαζε στην ηθική της αρπαχτής - έχει ρίξει τους μικροαστούς στη πιο σκληρή πρέζα, στην πιο σκληρή εξάρτηση: αυτήν της αβεβαιότητας. Παρότι η έφοδος τους "στο ναο" ήταν σκηνοθετημένη με το υλικό των "εμπιστευτικών πληροφοριών" (κάτι που ήταν η φυσιολογική εξέλιξη και αξιοποίηση του πάγιου κεφάλαιου συγγενικών και άλλων "γνωριμιών") τα σκαμπανεβάσματα των τιμών εδώ και 4 μήνες προκαλούν στους λιμασμένους πανέλληνες ένα συναίσθημα που μόνο με τη ναυτία μπορεί να συγκριθεί. Και το χειρότερο: κλονίζουν την βασική πεποίθηση του βασιλείου τους: ότι μπορεί ο καθένας τους να ελέγχει και να αξιοποιεί τις περιστάσεις. Η αντίδραση του είδους "σταματήστε να κατέβω" είναι μία από τις διαθέσιμες. Αλλά δεν είναι η μοναδική.

Και συ εγκλωβισμένη και προδομένη μικροεπενδυτή, έλα στο πατριωτικό μας μέτωπο

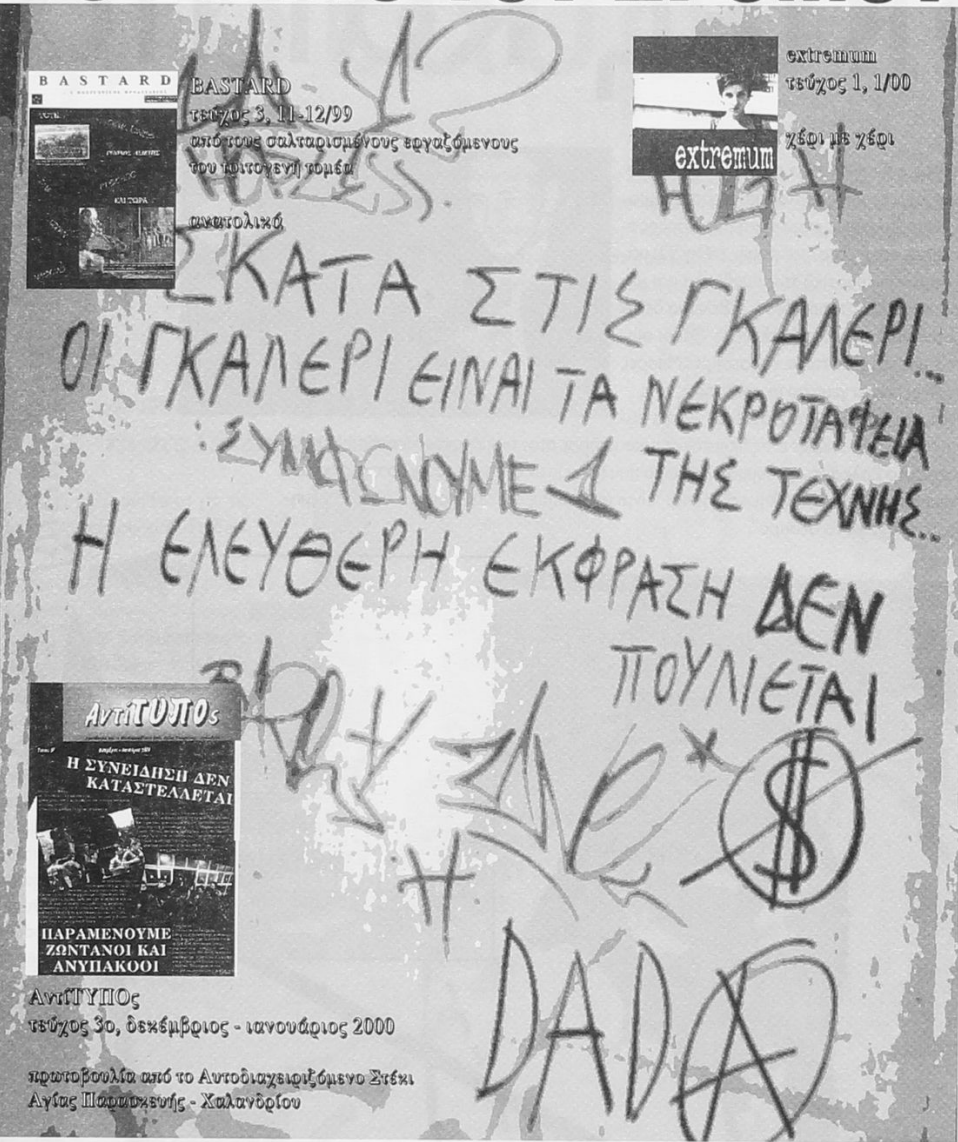
Υπάρχει ένα διπλό, "σκληρό απόθεμα θεσμών εμπιστοσύνης", στο οποίο στηρίζονται οι μικροαστοί όταν βρίσκουν ζόρια. Η οικογένεια, και το κράτος. Για έναν "εγκλωβισμένο" μικροαστό η οικογένεια είναι ο αδιαπραγμάτευτος ορίζοντας των περιστάσεων που μπορεί να ελέγχει. Οικονομικά και ψυχοσυναισθηματικά. Σαν περιουσία, σαν επιχείρηση, σαν επένδυση, σαν εξουσία. Σαν σωσίβιο.

Από και πέρα αρχίζει η σχέση του με το κράτος, το φάσμα των απαιτήσεων του απ' αυτό. Πρώτη προτεραιότητα, όταν έχει τσαλακωθεί η ατομική του πεποίθηση για τον έλεγχο των περιστάσεων, είναι ένα κράτος σσιβαρό. Ένα κράτος που στη μεγαλοκλίμακα του θα εποπλώνει ψυχολογικά τις "αμφισβητήσεις" και τα στραπάτσα του μικροκοσμού του, ένα κράτος δυνατό που θα αποκαθιστά σαν "υπεργώ" την δικιά του κλονισμένη αυτοπεποίθηση.

Η αναγκαιότητα αυτού του κράτους (που μόνο επιφανειακά έρχεται σε αντίθεση με το "νεοφιλελευθερισμό" της αγοράς) ξεπροτίζει και από τη Σοφοκλέους. Το "άυλο" των μεσολαβήσεων του χρηματιστηρίου γεννάει (ή ανανέωνει) την "υλική πυκνότητα" του κρατισμού - ειδικά μάλιστα των "ελεγκτικών" (δηλαδή αστυνομικών / στρατιωτικών) του αρμοδιοτήτων και μηχανισμών που έχουν αποδοχή τόσο πραγματική όσο και συμβολική.

Εναντίον των "άλλων", των αδυνάτων, εννοείται.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

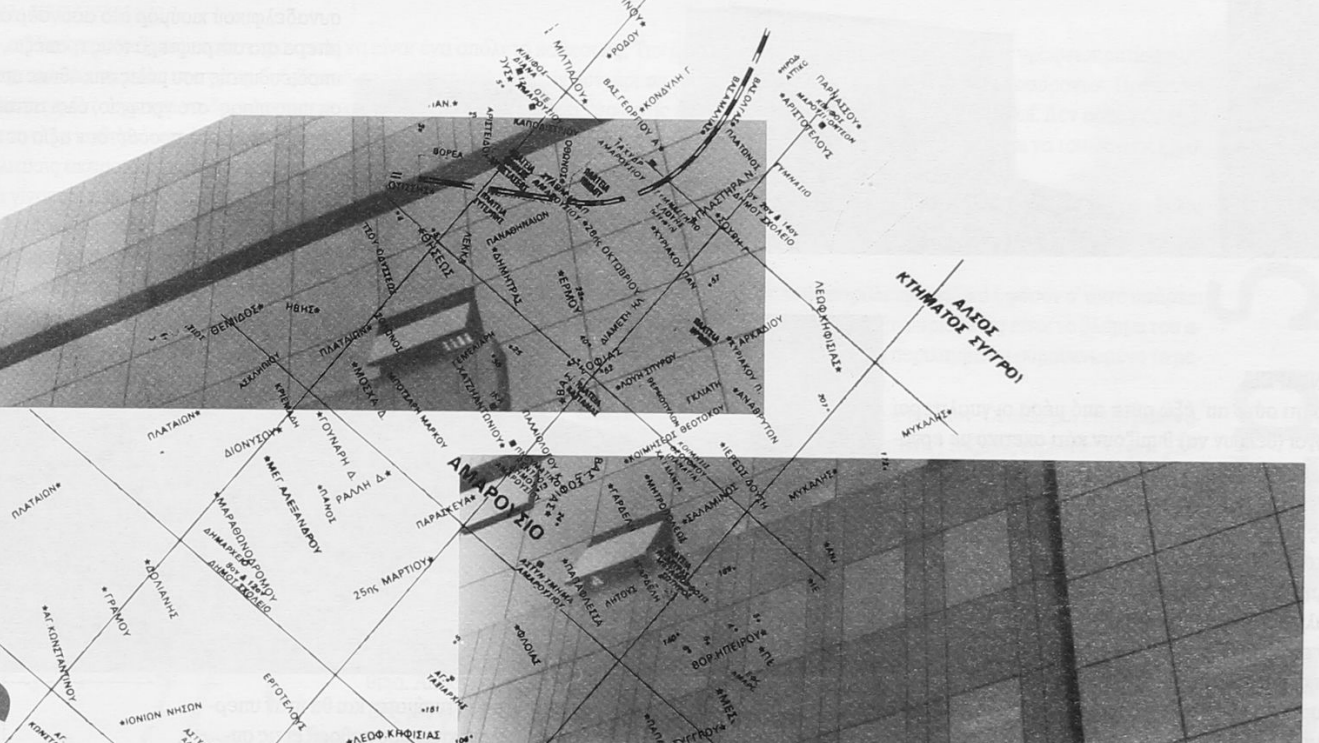

εκείνοι; λογάριασαν την απόλυση στα 5 μύρια.... και δυστυ- χώς τους έδεσαν. εσύ; κοστολόγησέ την κάτι λιγότερο, και φρόντισε να μη σε δέσουν.

ΠΕΝΤΕ εκατομμύρια δραχμές απαιτούσε Μαροκινός από ιδιοκτήτη καφετέριας επειδή απέλυσε φίλη του. Τα συχνά απειλητικά τηλεφωνήματα που δεχόταν καθημερινά ο 50χρονος Θανάσης Καργιώτης για τη ζωή του και την οικογένειά του, χωρίς να ξέρει το λόγο, τον τρόμαξαν. Κατέφυγε στην Αστυνομία, όπου προσημειώθηκαν τα χαρτονομίσματα. Ο 19χρονος εκβιαστής Γιούνες Τακιεντίνε πήρε τα χρήματα και εξήγησε στον Καργιώτη ότι τα δικαιούται ως ...αποζημίωση η 20χρονη φίλη του Μαγκνταλένα Καζαμπλάνκα γιατί έμεινε χωρίς δουλειά. Αστυνομικοί συνέλαβαν το δράστη, την κοπέλα, αλλά και τον 46χρονο Αιγύπτιο Γκαμάλ Μούσα, που κρατούσε τοίλιες.

μαθαίνουντας από την Κηφισιάς

Στους χάρτες και στους τουριστικούς οδηγούς δεν περιλαμβάνεται. Κι όμως: αν η Ελλάδα - και η πρωτεύουσά της - μπαίνει σαν φωταγωγημένη φρεγάτα στο κλαμπ της ενωμένης Ευρώπης, κρωστάει κάτι και σ' αυτόν τον δρόμο. Κιαν πάλι θέλει να επιδείξει τα καινούργια της κοσμήματα εδώ υπάρχουν άφθονα μαργαριτάρια. Γιατί εδώ - και εδώ - ακουμπάει το μεγαλείο της ανάπτυξης: η αρχιτεκτονική, το design, το λούστρο, οι ιδέες, τα μυαλά - στα μάρμαρα. Είναι η δόξα, είναι η χάρη της νέας γραφειοκρατίας.

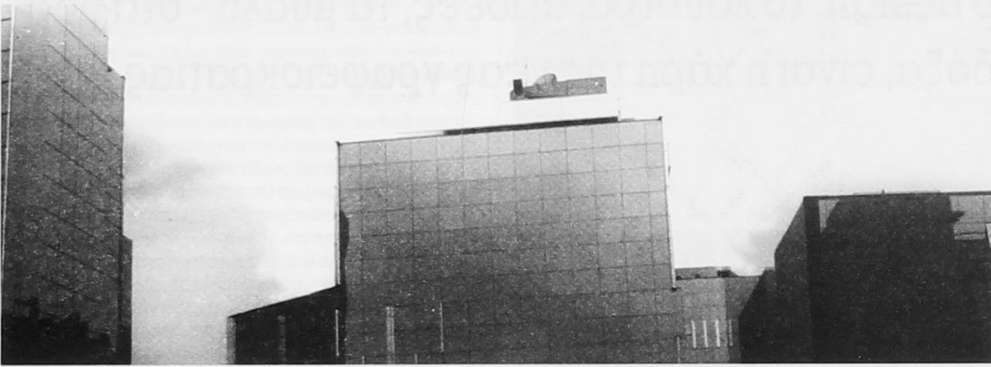

ΚΤΙΡΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ
Η αρχιτεκτονική και η αναδιάρθρωση έδωσαν ραντεβού, και δεν θα μπορούσαν να κάνουν λάθος ούτε στον τόπο ούτε στον χρόνο. Με έναν τρόπο καλεσμένη ήταν και η πολεοδομία. Αλλά γι' αυτήν υπάρχει μια ελληνική (βαλκανο-μεσογειακή) ιδιαιτερότητα, που την αναγκάζει να φτάνει πάντα καθυστερημένα, καταϊδρωμένα, και μόνο σαν ιδεολογία: ο κατακερματισμός της ιδιοκτησίας γης στις ελληνικές πόλεις. Τα σχέδια, οι χάρτες που έχει ζωτική ανάγκη η πολεοδομία για να σχεδιάσει προϋποθέτουν μεγάλες ιδιοκτησίες. Κιαν εξαιρέσει κανείς τις "αναγκαστικές απαλλοτριώσεις" από τη μεριά του κράτους για δρόμους ή πλατείες (πάντα υπό την φθοροποιοί ανταρτοπολεμική αντίδραση των μικροϊδιοκτητών) ευκαιρίες κλίμακας ελάχιστες φορές δόθηκαν στους πολεοδόμους στην Ελλάδα. Τεχνοπόλεις (το όνειρο των νέων γραφειοκρατών και των κάθε είδους "ερευνητών") δύσκολα θα εμφανιστούν κάτω από τον καυτό μεσογειακό ήλιο. Όμως το τοπίο δεξιά και αριστερά στην Κηφισιά, από το Χαλάνδρι και πάνω, μ' ένα νοτιό κέντρο τον Παράδεισο (ενδιαφέρον λογοπαίγνιο δε νομίζετε;) του Μαρουσιού μπορεί να θεωρηθεί η αυθεντική ελληνική εκδοχή για την πολεοδομία του τριτογενή. Με μια χωροταξία τέλειου παρασιτισμού πάνω στον "βασικό άξονα κυκλοφορίας" των πλούσιων βορείων προαστείων με το διοικητικό κέντρο της Αθήνας, τα κτίρια γραφείων ξεφύτρωναν μέσα σε μια δεκαπεντετία σαν αναιδή μανιτάρια. Ανάμεσα σε μαρμαράδικα, μάντρες, αλάνες - και καθαρό αέρα. Το ότι ο κατασκευαστικός πλούτος επενδύθηκε στις ξεχωριστές οικοδομές και όχι στους δρόμους (που θα τις εξυπηρετούσαν) είναι η λαμπρή απόδειξη της ελληνικότητας. Όπως και η προφανής ευκαιρία των φτηνών τιμών γης και των "ελευθέρων" συντελεστών δόμησης. Το προσωπικό της νέας γραφειοκρατίας κουβαλάει όλα τα κουσούρια της καταγωγής του. Η αρχιτεκτονική λοιπόν ανέλαβε το βάρος του ξελασπώματος - κι αν κρίνουμε από τα αποτελέσματα τα κατάφερε. Γυαλί, μάρμαρο, και η κακοκωνεμένη απόδευση του post modern. Ένα αέτωμα εδώ, μερικές απομιμήσεις κίωνων εκεί, να αξιοποιηθεί και το ιστορικό μεγαλείο. Και η αστραφτερή ανάπλαση του "αττικού ουρανού" - ή του αρχιτεκτονικού του ΟΤΕ - πάνω στα υαλοπέτασματα. Κάθε ορισμός του γούστου κάνει εδώ τη σημασία του. Γιατί - όπως και παντού όπου δίνεται η ευκαιρία - η προβολή του νεοπλουτισμού είναι ο νούμερο ένα κανόνας της αισθητικής. Η οπτική διληπτήριαση δεν είναι έργο μόνο της ελληνικής μοντέρνας - και ακόμα περισσότερο της μεταμοντέρνας - αρχιτεκτονικής. Τουλάχιστον όμως το city του Παράδεισου είναι μια καλή απόδειξη του πως θα γίνονταν στο σύνολό τους οι πόλεις αν είχαν την τιμή να τις περιποιηθούν οι "ειδικοί" - και όχι οι κατά πολύ μετριοπαθέστεροι και χωρίς αισθητικές αναζητήσεις και αγωνίες εργολάβοι. Τα διαμερίσματα είναι κλουβιά, αυτό είναι αλήθεια - θα ήταν πιο ευχάριστα αν ήταν γυαλές;

ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η *ανάπτυξη του τριτογενή τομέα* της (καπιταλιστικής) οικονομίας, των υπηρεσιών δηλαδή, είναι ένα από τα βασικά μοτίβα στο έπος της "παγκόσμιας ανάπτυξης". Και στην Ελλάδα δεν ήταν λίγοι, το αντίθετο, εκείνοι που πανηγύρισαν όταν κατάλαβαν πως ο βραχνάς της εξίσωσης ανάπτυξη = βαριά βιομηχανία έφευγε πάνω από τα όνειρα για την προκοπή του λαού και του τόπου. Το να προλάβουν οι πανέλληνες τον επόμενο γύρο της πρόοδου ενώ είχαν (ή ένοιωθαν πως είχαν) μείνει πίσω στον προηγούμενο ήταν πραγματικός θρίαμβος. Μπορεί η γρεκία να μην είναι στους G - 7· το ότι είναι όμως στους G - 27 (εικοστή έβδομη από την κορυφή στην παγκόσμια κατάταξη του "εθνικού πλούτου") λέει πολλά. Ειδικά για το γενικευμένο εθνικό θράσος των ελλήνων.

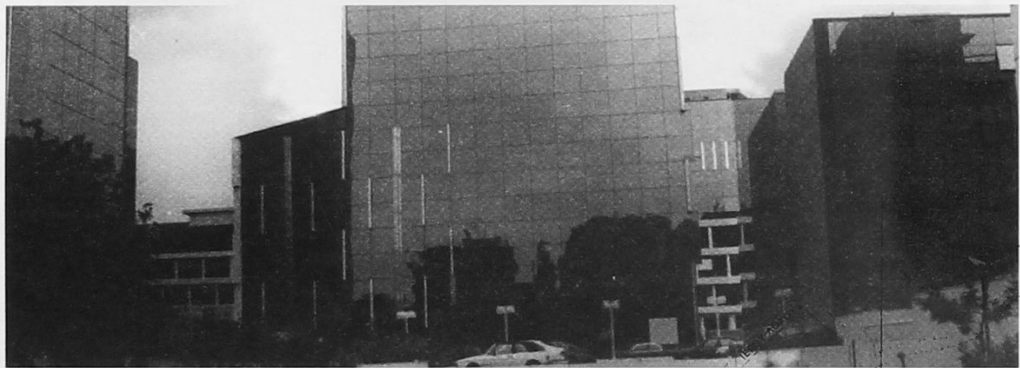
Η άνηση της γραφειοκρατίας λοιπόν, που είναι ο σκληρός πυρήνας του νέου εκτεταμένου τριτογενούς, βιώνεται σαν πραγματικό σπορ. Ο Παράδεισος είναι ένας θαυμάσιος κήπος για διαφημιστικές, "δημοσιογραφικές", ασφαλιστικές, τραπεζικές, τηλε-επικοινωνιακές και πολλές ακόμα επιχειρήσεις του ευρύτερου τυχοδιωκτικού τομέα. Η αίσθηση του πληθωρικού παρασιτισμού είναι πανταχού παρούσα, αν και κανείς δεν παραδέχεται κάτι τέτοιο. Εξάλλου είναι όλοι πολυάσχολοι. Φαίνεται έτσι πολύ δύσκολο να καταλάβει κανείς τί ακριβώς κοινωνικά κρήσιμο "παράγεται" σ' αυτούς τους ναούς, ακόμα και αν εισχωρήσει στους ορόφους, στους διαδρόμους, στα εμπέδους δωμάτια - γραφεία τους. Παράγεται ύψος, το στυλ της έπαρσης - κάτι άλλο; Εν μέρει αυτό θα πρέπει να είναι και το πρόβλημα του κεφάλαιου σήμερα: η μεσολάβηση (η νέα γραφειοκρατία αναπτύσσεται σαν γενίκευση της μεσολάβησης) μοιάζει απεριόριστη σαν δυνατότητα. Αλλά η *προστιθέμενη αξία* (με καπιταλιστικούς όρους) κάθε καινούργιας εντολής, κάθε επιπλέον χειρισμού, κάθε καινούργιου τηλεφωνήματος ή φαξ, κάθε εμπιστευτικής πληροφορίας, κάθε πετυχημένης λαθροχειρίας, κάθε συμβολαιογραφικής πράξης, κάθε συνομηλικού ελιγμού, κάθε έξυπνου deal, με δυο λόγια η *προστιθέμενη αξία* κάθε στιγμής της νέας γραφειοκρατίας είναι πραγματική; Η λέ-

ξη *πραγματικός* έχει σημασία εδώ; Αυτός εκεί ο σκευοιράς με το ύψος ντόπερμαν, αυτή εκεί η υπεύθυνη ρεσεψιονίστ που νοιώθει ενσάρκωση της Λάρας Κρόφτι, αυτά εδώ τα μεσοία στελέχη που ξερνάνε εν είδει συναδελφικού κιούμιο στο ασανσέρ ό,τι έφαγαν ωρίτερα στα αστραφτερά τους τραπέζια, εκείνος εκεί ο υποδιευθυντής που μόλις σκώθηκε από την "απόλαυση μιας πίπας" στο γραφείο, όλοι αυτοί μαζί και ο καθένας ξεχωριστά *προσθέτουν αξία* σε κάτι - και πού;

ΕΝΥΔΡΕΙΑ

Το ότι ούτε απ' έξω ούτε από μέσα οι γυαλιτεροί πύργοι (θέλουν να) θυμίζουν κάτι σχετικό με εργασία, εξαναγκασμό, εκμετάλλευση είναι κατόρθωμα μόνο ενός επιτήδειου design; Ασφαλώς οι σχεδιαστές περιβάλλοντος έχουν κάνει το καλύτερό τους, από τα υλικά μέχρι τους φωτισμούς και από τα χρώματα μέχρι τις θερμοκρασίες, ώστε το τοπίο να είναι βγαλμένο από τις διαφημίσεις. Για την ακρίβεια: να μην είναι σαφές αν είναι μίμηση ή μήτρα της διαφήμισης. Με άλλα λόγια: της κατανάλωσης.

Αυτή τη σκηνοθεσία πάντως δεν την παραβιάζουν ούτε οι γκριμάτσες, ούτε οι χειρονομίες, ούτε τα ντυσίματα· και θα ήταν υπερβολή (και επανάληψη ενός πανάρχαιου λάθους) να υποστηρίξει κανείς ότι το "δομημένο περιβάλλον" είναι που καθορίζει τις συμπεριφορές. Υπάρχει κάτι βαθύτερο που έκανε πάντα τους γραφειοκράτες, ακόμα και τον κατώτερο υπάλληλο γραφείου που έχει μέσα του ωστόσο έτοιμο το ασανσέρ της ανόδου του, να αντιμετωπίζουν υπεροπτικά την *χειρωνακτική εργασία*. Αυτή η βαθιά απέχθεια και απαξίωση είναι καταγεγραμμένη ακόμα και στις λέξεις, εφόσον ανάμεσα στον *εργάτη* και στον *υπάλληλο* δεν υπήρχαν (και δεν υπάρχουν) πάντα διαφορές στη συμβασιολογία της μισθωτής εξάρτησης (μεροκάματο από τη μια, μισθός από την άλλη) αλλά κυρίως διαφορές "βρωμιιάς": ο εργάτης είναι για το εργοστάσιο ή το εργοτάξιο, ο υπάλληλος για την καρέκλα.

Η προϋπάρχουσα βαθιά (ιδεολογικά χρήσιμη) διαφοροποίηση ξεχειλίζει τώρα σαν γενική πεποίθηση: το περιβάλλον των νέων κτιρίων γραφείων είναι το πλέον κατάλληλο για τα καθαρά (και καλοδιατηρημένα) χέρια - τα χέρια που δεν λερώνονται ούτε τραυματίζονται. Και για τα καθαρά παπούτσια, που αποδεικνύουν ότι τα πόδια μέσα τους δεν περπατάνε οπουδήποτε. Ίσως να μην περπατάνε καν - ίσως να πετάνε.

Αν λοιπόν οι σχεδιαστές περιβάλλοντος πετυχαίνουν τόσο καλά να λουστράρουν την μισθωτή σχέση με ένα αδιαπέραστο και σκληρό βερνίκι, είναι επειδή έχουν να φροντίσουν τα *ατσαλάκωτα χέρια και πόδια*. Με μια αποφασισμένη, αν και διαφανή έπαρση: αν δεν λερώνεις τα άκρα σου, μήπως είναι καλή ευκαιρία να λερώσεις το μυαλό σου; Με έναν τρόπο μάλιστα τόσο εθελοντικό ώστε καμιά "διεθνής", ούτε η Α, ούτε η Β, ούτε η Γ, η Δ, η Ε ή η Ω να μην σε αφορά - εκτός φυσικά εκείνης των χρηματιστηρίων;

Εν τέλει η σημειολογία των υαλοπετασμάτων που περικλείουν αυτό το περιβάλλον - θερμοκήπιο υποδεικνύει την διπλή αντανάκλαση. Κοιτώντας απ' έξω δεν μπορεί παρά να επιβεβαιώνεται πως εκεί - μέσα γίνονται *καθαρές δουλειές*. Άρα αυτό που αντανακλάται είναι η (επιθυμητή για το σύστημα) πεποίθηση πως ο καπιταλισμός "καθαρίζει" με την μόλυνση - της εργατικής αντίστασης συμπεριλαμβανομένης. Όντας από μέσα πάλι δεν μπορεί παρά να επιβεβαιώνεται στον καθένα η διαφανής μεν αλλά πλήρης διάκριση με την τρικυμία, τον θόρυβο, τη βρωμιιά, ακόμα και τις καιρικές αναστατώσεις που συμβαίνουν εκεί - έξω. Αν υποθέσουμε πως "μέσα" υπάρχουν υποκείμενα, τότε οι σχέσεις τους είναι συμφιλωμένες, ήρεμες... αλλά αυτό είναι καθαρή υπόθεση: μάλλον *αντικείμενα* υπάρχουν παντού. Μιας που η αξία του υποκειμένου είναι η *άρνηση* - και τέτοιος λογαριασμός δεν επιτρέπεται, γιατί λερώνει τις μοκέτες. Έχει επίσης η *άρνηση* πολύ μεγαλύτερο κόστος από εκείνο μιας γραμμής κόκας.

ΔΡΟΜΟΙ

Μιας και κάθε μέτοχος αυτού του θαύματος πρέπει να έχει ένα ιδιωτικό μέσο μετακίνησης για να προφυλάσσει τα χέρια και τα πόδια του, για να είναι δηλαδή άξιος / α της τύχης του / της, το αναγκαίο αλλά και ιδανικό περιβάλλον για τα κτίρια γραφείων είναι τα απέραντα πάρκινγκ. Τα στελέχη (πρόκειται για ορολογία που χρησιμοποιείται επίσης στη βοτανική αλλά και στη μικροβιολογία, φυτά λοιπόν ή βακτηρίδια δεν έχει σημασία, στέλεχος στον τριτογενή σημαίνει να διαθέτεις μια ισχυρή δόση ψυχοσυναισθηματικής διαθεσιμότητας για το πιο πάνω σκαλοπάτι της ιεραρχίας, μεγαλύτερης ισχύος από τον μισθό σου) είναι οι καταλληλότεροι καταναλωτές· και αυτό είναι ένας δύσκολος κόμπος για την ορθόδοξη και μετρίοφρονα ταξική ανάλυση. Μικρό το κακό: ακόμα χειρότερος κόμπος, που δεν κόβεται με κανένα μαχαίρι, είναι οι οδικές συνέπειες αυτής της γιώτα κι αυτοπεποίθησης, ειδικά αφού η πολεοδομία (το είπαμε κιόλας) έχει αργήσει στο ραντεβού της. Δρόμοι στενοί, δίοδοι που χαράχτηκαν σε άκτιστα οικοπέδα, τα περισσεύματα της "δόμησης του χώρου" (και του χρόνου, να μην κρυβόμαστε...) και τα σύρριζα μερικών δέντρων που κάποιος τα λυπήθηκε περιμένουν να φιλοξενήσουν μια ευρεία γκάμα μοντέλων και κυβικών. Μοντέλων που δεν αναπαριστούν, έστω από σπόντα, καμμία διαστρωμάτωση ταξική. Απλά μπορεί κανείς να διακρίνει τους ήπυους εκείνων που σπίζονται ακόμα από τις οικογενείες τους (όντας προφανώς στην αρχή της καριέρας) από την τούρμπο μανιοκατάθλιψη του κάθε προσωπάχου. Όλα αυτά όμως ακουμπισμένα με χάρη στις λασπωμένες, στενές, άβατες λουρίδες χώματος ή υποτυπώδους ασφάλτου που δεν είναι καθόλου προς επίδειξη: μοιάζουν μάλλον με το λεπτό έντερο ενός στομαχιού που βιάζεται και καταβροχθίζει. Και έχει τον κυκλοφοριακό καρκίνιο του σαν την πιο σίγουρη προοπτική.

Είναι τα καλά και τα κακά της δημοκρατίας αυτά: όποιος προλάβει άρπαξε.

ΓΙΑΠΗΔΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ

Μέσα σ' αυτό το θαύμα η (ταξική) ειρήνη πρόκειται να είναι ένα απόλυτο καθεστώς; Την ώρα που οι μικροθριαμβευτές της νέας γραφειοκρατίας πλησιάζουν την περιοχή "για να πάνε στο γραφείο" μερικά από τα αναγκαία για την συντήρηση του περιβάλλοντος του φαντάσματα αποσύρονται. Πρέπει να είναι κανείς επίσης φάντασμα για να δει τα συνεργεία με τις καθαρίστριες εκεί γύρω στις πεντέμισι, στις έξι ή στις εξήμισι το πρωί. Δεν είναι μόνο η ισχυρή κατάφαση στην καθαριότητα και την ευπρέπεια που επιβάλλει στα κοινωνικά σκουπίδια να μαζεύσουν τα υλικά σκουπίδια και να του δίνουν. Είναι και ζήτημα πολιτικής ακεραιότητας: δεν υπάρχει προλεταριάτο!

Τα πράγματα γίνονται κάπως δυσκολότερα με τρεις άλλες περιπτώσεις: τους φορτοεφορτωτές κάθε είδους, τους κούριερ και τα "παιδιά" των θελημάτων γενικά. Το κακό ξεκινάει από τη ρίζα των αστραφτερών πεποιθήσεων: πολλοί από δαύτους έχουν λάσπες στα παπούτσια... Συνικά έχουν και κάτι χειρότερο: "αταίριαστες", "βρώμικες" εκφράσεις, χειρονομίες, βλέμματα.

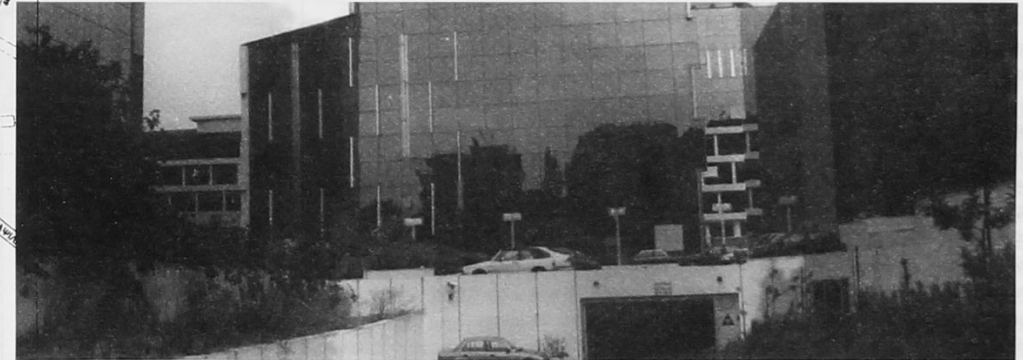
Οι ορθόδοξοι αναλύσεις δεν περιέλαβαν ποτέ το βλέμμα στους όρους του ταξικού πολέμου. Μεγάλη τους παράλειψη, ειδικά εφόσον σ' αυτό υπάρχει μια ολόκληρη οικονομία. Υποτίμησης του προλεταριάτου, για τους μεν, απειλών για τους δε. Η πλέον αυτόματη πράξη κυριαρχίας είναι το βλέμμα του αφέντη. Το πλέον διαπεραστικό είδωλο της υπακοής διαμορφώνεται ακριβώς από το κοιτάγμα του. Η ήριδα του κυρίου περιλαμβάνει συμπυκνωμένο το μεγαλύτερο μέρος του συντάγματος της επιβολής του· δυστυχώς γι' αυτόν και τον ακριβέστερο χάρτη των φόβων του.

Αθόρυβες αλλά εύστοχες αναμετρήσεις, όχι ειδικά στους "χώρους δουλειάς" αλλά παντού, διεξάγονται μεταξύ βλεμμάτων. Οι πόλεμοι επιβεβαιώνονται ή κηρύσσονται εκεί. Είναι (και) γι' αυτόν τον λόγο που η τηλεοψία αποτελεί την υλική εγκαθίδρυση της (προληπτικής) ταξικής ειρήνης: να μην βλέπουμε τα αφεντικά, κι αυτά από τη μεριά τους να μας παρακολουθούν.

Στο βαθμό λοιπόν που οι "βρωμαρήδες" είναι αναγκαστικοί για την ομαλή λειτουργία των νέων γραφειοκρατικών μηχανών, ο πόλεμος των βλεμμάτων κρατάει καλά. Η σκηνοθεσία της αντανάκλασης (μάρμαρα, καθρέφτες, νικελ, φωτισμοί) εξυπηρετεί την προληπτική βλεμματοκρισία. Αλλά αυτή η μεσολάβηση υπονομεύει (ή καλύτερα: πιστοποιεί) την αδυναμία του ίδιου του γιάπυ να "σπικώσει τα μάτια" επάνω στον κούριερ, που τον έχει κιόλας καρφώσει. Εν μέρει αυτή η αδυναμία σκηνοθετείται σαν αποστροφή, σαν ενόχληση. Αλλά δύσκολα κρύβεται η αλήθεια. Αποστροφή, απδία, υπάρχει και στην από δω μεριά· το γυαλιστερό ανδρο- (ή γυναικο-) είδος τον φόβο του είναι που προσπαθεί να κρύψει, όταν κοιτάει αδιάφορα αλλού, ή όταν κοιτάει αδιάφορα παντού.

Τελικά η αναμέτρηση των θέσει εκθρικών βλεμμάτων γίνεται με σαφέστατους όρους. Ο νεαρός του τυροπιτάδικου βλέπει με στόχο, σαν ηλεκτροκολλητής. Η νεαρά της γραμματείας κοιτάει γενικά, ελπίζοντας μόνο να φαίνεται. Όσο για τον συναδέλφο της από το γραφείο παραγωγής, αυτός απολαμβάνει απλάνως την σεξολογούρα του. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για το αμυνόμενο, φυλαγόμενο βλέμμα. Με άλλα λόγια: ενώ ο εκτός έδρας (μπορεί να) σπουδάξει το βλέμμα του μίσους, οι εντός έδρας επαναπαύονται στην εσωστρέφεια του επιπλωμένου εγωισμού τους, που εποπτεύει, αντί για αυτούς, τον κόσμο.

Είναι σ' αυτό το πεδίο που οι μικροβαριές (ένα κακάδι μύτης στο κουμπί του 4ου ορόφου, μια καρικά από κλειδί στον τοίχο...) μπορούν να θεωρηθούν σαν οι μικροπροβολισμοί του διάσπαρτου, μοριακού πολέμου· εκθρικές ενέργειες που ασφαλώς δεν αλλάζουν τις συνθήκες μέσα στους (καλά φυλαγμένους) ναούς της γραφειοκρατίας, σημειώνουν όμως την διαρκή υπονόμευση των συσχετισμών στον ευρύτερο κοινωνικό ορίζοντα.

μαθαίνοντας από την Κηφισιάς

Θυμάται κανείς που πριν ακριβώς ένα χρόνο οι πανέλληνες ανακάλυψαν το "κουρδικό", στο πρόσωπο του Οσαλάν, Θυμάται κανείς την αγωνία για την παράδοση του στο τούρκικο κράτος, τις διαδηλώσεις, την γενική "ευαισθητοποίηση" για την τύχη των κουρδών, την εξίσωση γενικής αδελφοποίησης πολιτών, καλλιτεχνών, πολιτικών, παπάδων, δημοσιογράφων, με το PKK, Θυμάται κανείς το ταχύρυθμο μάθημα ιστορίας, γεωγραφίας, ακόμα και πολιτικής που προσέφερε το "θέαμα" της (εθνικών συμφερόντων) "αλληλεγγύης"; Δεν κυλάει γρήγορα ο καιρός στις φλέβες των Λυτοφάγων;

Αλλά σίγουρα ήταν το ελληνικό κράτος που είχε κάνει "εθνική" επένδυση στα βουνά του Κουρδιστάν. Ο νυν υπουργός παιδείας πριν λίγα χρόνια ήταν υπουργός άμυνας. Και τότε, μέσα στη μέθη μιας "αναμενόμενης" κατάρευσης του τουρκικού κράτους (εξ αιτίας του πολέμου στο Κουρδιστάν αλλά και των εσωτερικών του "προβλημάτων") είχε παινευτεί δημοσία, υπερασχιζόμενος την εγκατάσταση των S 300 στη Κύπρο, πως ακολούθως είναι ελληνική αεροπορία να έχει "κάλυψη" ως την καρδιά της Τουρκίας. Είχε πει και άλλα. Όπως πως το ελληνικό δόγμα (αμυντικό πάντα...) προέβλεπε στρατιωτική "δασκηση πιεσης" σε όλη την περιμετρο της τουρκικής επικράτειας, Στρατιωτική περιπέλωση το λένε αυτό, και πόλεμο "χαμηλής έντασης". Στην Ελλάδα βέβαια το λένε "άμυνα"....

Πόσο ειρηνικά είναι λοιπόν αυτή η τελευταία "ειρήνη στο Αιγαίο", που κριθέκε πράγματι στα βουνά του Κουρδιστάν, με το αίμα εκατοντάδων, μπορεί και χιλιάδων κορδών; Όσο "αμυντικά" ήταν και η προηγουμένη ελληνική τακτική - δηλαδή καθόλου. Προβλέψεις ακριβείς δεν μπορούμε να κάνουμε. Αλλά όταν η προστασία του ελληνικού (τώρα και του τουρκικού) χρηματοπιστήριου είναι ένας κατεξοχόν "ός ειρήνης" μεταξύ των ελληνικού και του τουρκικού καθεστώτος, τότε ίσως πρέπει να μυριστούμε το αίμα εκείνων που την πληρώνουν. Παντού. Εντός - και εκτός "εθνικών" συνόρων.

Το πανεπιστήμιο λέγεται UNAM. Αναλυτικά: National Autonomous University of Mexico. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα στον δυτικό κόσμο: 270.000 φοιτητές. Και με ένα από τα δραματικότερα παρελθόντα στην παγκόσμια ιστορία του ανταγωνισμού: στα 1968, παραμονές των ολυμπιακών αγώνων, ο μεξικάνικος στρατός άνοιξε πυρ εναντίον μιας διαδηλώσης των φοιτητών του UNAM, σκοτώνοντας εκατοντάδες - μπορεί και χιλιάδες. Ήταν η "σφαγή στην πλατεία των Τριών Πολιτισμών" το κατόρθωμα που εξασφάλισε την ομαλή διεξαγωγή των αγώνων. Του πολιτισμένου κόσμου....

Ένα (μειοψηφικό αλλά μαζικό) τμήμα των φοιτητών θα ριζοσπαστικοποιηθεί. Θα αποχωρήσει από τα παραδοσιακά οργανωτικά σχήματα, δημιουργώντας το Consejo General de Huelga - μια δομή με σαφείς αντιεραρχικές επιλογές. Όταν στις 7/6 η κυβέρνηση ανακοινώνει πως τα διδάκτρα είναι εθελοντικά (ύστερα από συμφωνία του PRD με το κυβερνών PRI) το CGH θα απαντήσει ότι προκειται για κάτι μεταξύ κοροϊδίας και προβοκάτσας. Εν τω μεταξύ θα αρχίσει να στρέφεται δυναμικά και εναντίον των media. Καθώς το μεγαλύτερο μέρος των φοιτητών αποδέχεται την προαιρετική καταβολή των διδάκτρων, το μεξικάνικο καθεστώς θα δοκμάσει τα κόμματα μεγαλύτερα "μέσα".

Στις 24 Ιούλη θα γίνει διαδήλωση (γονέων και κηδεμόνων - φωτό) ενάντια στην κατάληψη. Τα μέλη της CGH που συνεχίζει εκφράζοντας γυμνάσις 85.000 φοιτητές δεν πτοούνται. Αρνούνται και τις συμβιβαστικές προτάσεις των καθηγητών, θέτοντας πλέον όχι μόνο το ζήτημα των διδάκτρων αλλά το γενικότερο θέμα της ρογάνωσης της εκπαίδευσης, των διασυνδέσεων με τις εταιρείες. Είναι πλέον ένα κίνημα ενάντια στο κεφάλαιο και το κράτος, ένα κίνημα που έχει ξεφύγει από τα στενά πανεπιστημιακά όρια. Οι τοίχοι γράφουν: "μόνο η κοινωνική επανάσταση είναι πραγματική αλλαγή". Και θα έχουν μαζί τους εργατές - που διαδηλώνουν μαζί τους - αλλά και τους ινδιάνους Ζαπατίστας. Τον Οκτώβριο οι καταληψίες του UNAM θα οργανώσουν διαδήλωση ενάντια στα media, που θα καταλήξει σε πολύωρες συγκρούσεις με την αστυνομία.

Η κυβέρνηση θα αλλάξει τον πρόταξη για να εκτονώσει την ένταση στα μέσα Νοέμβρη. Ο καινούργιος θα προτείνει ένα δημοψήφισμα μεταξύ των φοιτητών, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στα τέλη Γενάρη του 2000. Η CGH θα το καταγγείλει και θα καλέσει τους ενδιαφερόμενους να μην συμμετάσχουν - τα αποτελέσματα του πάντως θα είναι "υπέρ του διαλόγου". Και εναντίον - φυσικά - της κατάληψης. Ο δρόμος της καταστολής έχει ανοίξει δημοκρατικά...

Το μεξικάνικο κράτος δεν είναι φυσικά τόσο ανόητο ώστε να κλείσει 1000 άτομα στις φυλακές. Αυτή η αντιμετώπιση προβλέπεται για τουλάχιστον 50 ακτιβιστές, που έχουν χαρακτηριστεί ο "σκλήρως πυρήνας" της κατάληψης του UNAM. Αλλά ήδη οι φυλακισμένοι αγωνιστές έχουν στείλει την απάντησή τους: "Δεν κάνουμε αυτόν τον αγώνα για να φοβηθούμε την φυλάκη. Θα συνεχίσουμε". Και το εννοούν.

ΙΑΤΡΙΚΟΠΟΙΩΝ

Τα τελευταία χρόνια η άποψη περί ιατρικοποίησης προτάθηκε από διάφορους που έχουν κριτική στάση απέναντι στην μοντέρνα ιατρική, όπως ο Illich, και από μερικούς κοινωνιολόγους της ιατρικής. Οι Gabe και Calnan ορίζουν σαν ιατρικοποίηση "τον τρόπο με τον οποίο η δικαιοδοσία αφανίσαν της μοντέρνας ιατρικής έχει διευρυνθεί τα τελευταία χρόνια, και τώρα περιλαμβάνει πολλά "προβλήματα" που πριν δεν οριζόνταν σαν ιατρικές οντότητες". Η ιατρικοποίηση περιλαμβάνει τώρα μεγάλη ποικιλία φαινομένων, κι ανάμεσά τους πολλές από τις συνηθισμένες εκδηλώσεις του γυναικείου κύκλου ζωής (εμμηνόρροια, εγκυμοσύνη, γέννα, εμμηνόπαυση) όπως και της γεροντικής ηλικίας, της δυστυχίας, της μοναξιάς, της κοινωνικής απομόνωσης - περιλαμβάνει επίσης τις εκδηλώσεις και τα αποτελέσματα ευρύτερων κοινωνικών σχέσεων όπως η φτώχεια και η ανεργία.

Υπόκεινται πολλές ερμηνείες για την ιατρικοποίηση. Άρκετοι κοινωνιολόγοι της υγείας ισχυρίζονται ότι η σύγχρονη ιατρική όλο και περισσότερο χρησιμοποιείται σαν ένας παράγοντας κοινωνικού ελέγχου (και ειδικά πάνω στη ζωή των γυναικών) - κάνοντας τους ανθρώπους εξαρτημένους από το επάγγελμα του γιατρού, και απο τις διασυνδέσεις του με τις φαρμακευτικές και άλλες βιομηχανίες. Η ιατρικοποίηση έχει επίσης θεωρηθεί σαν ένας τρόπος ελέγχου της κοινωνικά αποκλίνουσας συμπεριφοράς, καθώς ορίζει αυτούς που δεν ταιριάζουν στους

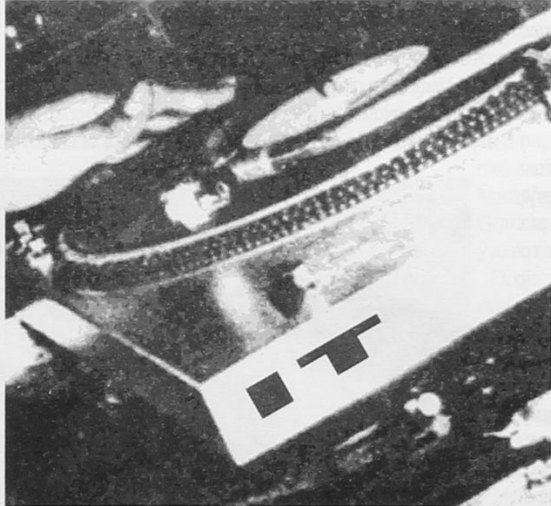
ΕΝΤΟΣ ΤΟΠΟΥ - ΕΝΤΟΣ ΧΡΟΝΟΥ

κοινωνικούς κανόνες σαν "άρρωστους", ή "τρελλούς" και όχι σαν "διαβωλεμένους" ή "κακούς" - όπως παλιότερα. Ίσως το πιο σημαντικό απ' όλα είναι ότι η υποχώρηση των θρησκευτικών οπτικών, και η σταδιακή αντικατάσταση της "υγείας" σαν ηθικού μοντέλου του κόσμου, έχουν σημαίνει την επέκταση των ιατρικών εξηγήσεων σε περιοχές και σε πάθη της ζωής, για τα οποία η ιατρική δεν προοριζόταν ποτέ πριν να έχει λόγο. Τώρα για παράδειγμα η αντιληψη ενός "ανθυγιεινού τρόπου ζωής" που οδηγεί στην αρρώστια, έχει αντικαταστήσει τις παλιότερες θρησκευτικές αντιλήψεις περί "αμαρτωλής συμπεριφοράς" που θα είχε σαν αποτέλεσμα την θείκη τιμωρία. Αυτή η εξέλιξη διευκολύνεται σίγουρα από τις αναμφίβολες επιτυχίες της τεχνολογίας και της επιστήμης (συμπεριλαμβανόμενης της ιατρικής) στο να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής με διάφορους τρόπους.

Η ιατρικοποίηση διευκολύνεται επίσης από την εννόηση του σώματος σαν μηχανής, άρα με έναν τρόπο έξω από κοινωνικές και πολιτιστικές επιδράσεις. Τέλος, είναι πιθανό ότι, ένας σοβαρός λόγος για την διεύρυνση της ιατρικοποίησης βρίσκεται στην επεξεργασία της αντίθεσης ανάμεσα σε φύση και πολιτισμό: αν οι άντρες για παράδειγμα αντιλαμβάνονται τις γυναίκες και την ψυχολογία τους σαν εκπροσώπους της "φύσης" - δηλαδή σαν κάτι ανεξέλεγκτο, απρόβλεπτο, και επικίνδυνο μολυσματικό - τότε οι ιατρικές θεωρίες και η ιατρική τεχνολογία επιστρατεύονται σαν ένας τρόπος για να δαμασκει το ανεξέλεγκτο (ειδικά την εποχή του φεμινισμού) σώμα, και να γίνει περισσότερο "πολιτιστικά" η εξέλιξή του.

Η μαύρη ιστορία μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστα σαν προφορική ιστορία - με το "προφορική" να ισχυριζόταν συχνά με το "τραγουδιστή". Οι μουσικοί της rap προέρχονται απ' αυτή την παράδοση, και θεωρούν εαυτούς σαν δημιουργούς νοημάτων και γνώσης, για λογαριασμό της κοινότητας. Σ' αυτό το φόντο λόγια των τραγουδιών έχουν ιδιαίτερη σημασία. Απαντώντας στην ερώτηση, τί είναι ένα καλό rap κομμάτι, ο Kid Frost έδωσε αυτή την απάντηση: "Στίχοι. Αυτό είναι το πιο σημαντικό. Δεν μπορείς να μιλάς κάνοντας νοήματα με το κεφάλι σου. Είμαι αυτό, είμαι εκείνο, μπορώ να πάρω αυτό το κορίτσι, μπορώ να την πέρω σ' εκείνον.... πρέπει να είσαι αρκετά διανοητικός ώστε να κάνεις κάποιον να σταθεί και να πεί "αυτές οι μαλακίες κάτι σημαίνουν". Στο hip hop αυτό το "κάτι σημαίνουν" συχνά αφορά τις εξηγήσεις προς στο κοινό γύρω από τις συνθήκες αυτής καθ' εαυτής της ίδιας της μουσικής. Η rap μουσική είναι, απ' αυτή την άποψη, ιστορία με την κυριολεκτική έννοια: ένα σώμα γλώσσας που λέει τί έγινε και γιατί, ένας συνδυασμός πληροφοριών και ερμηνειών που συνθέτει, δραματοποιεί και κάνει κατανοητό το τί κάνουν και πώς ζουν οι αφροαμερικάνοι από τα τέλη της δεκαετίας του '70 ως τις αρχές του '90. Η rap έχει υπάρξει και εξακολουθεί να είναι μια προφορική χειραφέτηση όχι μόνο για την μαύρη μειονότητα, αλλά και για πολλούς πορτορικάνους, chicanos και ασιάτες που επίσης παίζουν rap στην αμερική.

5ο μέρος
Ulf Poschardt: DJ CULTURE

Το να βρεθεί μια γλώσσα - για - πάρτη - της είναι βασικό μέλημα σχεδόν σε όλες τις αφροαμερικάνικες πολιτιστικές διαδρομές. Η jazz, το R&B, η soul και το funk το προσπάθησαν - το hip hop φαίνεται ότι μάζεψε όλων αυτών των προσπαθειών την ενεργητικότητα. Φωταλεί, ούτως ή άλλως, την επιθετική συνείδηση εκείνων που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν σαν επίγονοι του κινήματος για πολιτικά δικαιώματα και της Black Power, του '60 και του '70.

Το rapping στη γλώσσα κάποιου, και η διερεύνηση των δικών του εκφράσεων, σημαίνει επίσης αυξημένο ενδιαφέρον για τη γλώσσα εκείνων που είναι απέναντι, και είναι εχθρικοί. "The power of words/ Don't take it for granted/ When you hear a man ranting/ Don't just read the lips/ Be more sublime than this/ Put everything in context" λένε οι Disposable Heroes of Hiphoprisy στο τραγούδι "Language of Violence". Και οι Above the Law στο τραγούδι "Livin'

Like Hustlers" rapάρουν: "But when it comes to speakin' the real, I won't be silent/ Speak all reality when I'm on the mike". Το "mike" (μικρόφωνο) γίνεται ένα όπλο σε πολλούς rap στίχους. Και η έκφραση "word" ή "word up", τοποθετημένη στα θαυμαστικά στο τέλος σημαντικών δηλώσεων, σημαίνει στη σλάγκ του hip hop κάτι σαν "αυτό είναι απόλυτα αληθινό". Κάτι σαν "λόγω τιμής". Η λέξη είναι ο ήχος της δύναμης (word sound power τιτλοφορεί ένα από τα rap του ο βρετανός ράπερ Rebel MC).

Οι ρίζες της rap

Η λέξη "rap" βγαίνει από το ρήμα "to rap", που σημαίνει να κτυπήσω, να δείρω. Στην αφροαμερικάνικη γλώσσα είχε διάφορες χρήσεις από τον 17ο αιώνα. Από το 1870 σήμαινε έναν τύπο ομιλίας ή συζήτησης. Στα 1916 ο "rapper" ήταν ο πληροφοριοδότης της αστυνομίας. Αλλά απ' τη δεκαετία του '40 και ύστερα "rap" άρχισε να σημαίνει ρυθμική ομιλία, με ή χωρίς μουσική. Κάποιος που rapάρε "ανοίγει το στόμα του δυνατά" και προσπαθούσε να "rap down" (να καταβάλει) κάποιον άλλο με τα λόγια. Οι μουσικοί της jazz rapάραν, οι djs των ραδιοφώνων rapάραν, και οι πολιτικοί ακτιβιστές το ίδιο.

Αλλά το rap έγινε μια αυτόνομη καλλιτεχνική τάση μόνο μετά την εφεύρεση του breakbeat. Προς τα τέλη της δεκαετίας του '80 ο όρος σήμαινε κάτι συνώνυμο της μουσικής που έχει λόγια και beats. Τελικά, τουλάχιστον στην αμερική, ο όρος "rap μουσική" αφορά την hip hop μουσική.

Η προέλευση του όρου "hip hop" είναι σχετικά πιο πρόσφατη. Ο Fad 5 Freddy υποστηρίζει πως η έκφραση χρησιμοποιόταν από τον dj Hollywood στα μέσα της δεκαετίας του '70, για να σχολιάσει το πάξιμο των δίσκων. Φωταλεί από το μικρόφωνο: "To the hip hop the hippy hippy hippy hop and don't stop". Άλλοι πάλι υποστηρίζουν πως η έκφραση "hip hop" ήταν σε χρήση από την εποχή του Malcolm X για να περιγράψει τα νεανικά πάρτυ: και πως αυτός που την ξαναόρισε με γενικότερη σημασία ήταν ο dj Afrika Bambaataa. Ο ίδιος ο Bambaataa υποστηρίζει ότι αυτός εφηύρε τον όρο, το 1974. Όπως και να 'χει η έκφραση αυτή γρήγορα υιοθετήθηκε από άλλους djs, βρέθηκε στο λεξιλόγιο όλων των rappers, ύστερα όλων των συγγενικών ρευμάτων της υποκοουλτούρας, και τελικά επισημοποιήθηκε γενικά. Εν τέλει hip hop δεν σημαίνει απλά μουσική.

αποδιάρθρωση

πληροφοριών

Τα χρόνια που το "κουρδικό" είχε πολύ πιο μικρή παρουσία στο συλλογικό φαντασιακό των ελλήνων, κάποιος "υπερασπιστής των δικαιωμάτων των λαών" είχαν ριξει το σύνθημα. Η ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΟΥ ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ. Δυσκολία κρυβόταν το εθνικιστικό δηλητήριο αυτής της συσχέτισης: αλλά ακόμα πιο δύσκολο οι εμπνευστές της θα φαντάζονταν πως κάποιο θα "έβγαине αληθινή" η προφητεία τους, με τον αναπόδο τρόπο. Το PKK έχει καταθέσει τα όπλα, οι έλληνες πολιτικοί σταυροφιλιούνται με τους τούρκους, και το ελληνικό όνειρο για την περικύκλωση (και τελικά την διάλυση) του τουρκικού κράτους έχει μπει στο ράφι. Πώς ήταν έτσι τα πάνω κάτω; Ποιός έχει κερδίσει προς το παρόν;

Με την αλλαγή των διεθνών σχεδίων για την "τύχη" του (τούρκικου τουλάχιστον) Κουρδιστάν, απ' όποιους κι αν αποφασιόσθηκε (και θα ακούγαμε με προσοχή επί του θέματος τους φανατικούς υποστηρικτές του ότι υπάρχει μία και μόνη υπερδιόρθωση...) άλλαξε και η τακτική για την "εξουδετέρωση" του εξανατολών ανταγωνιστή. Όσο για την στρατηγική; Είναι τόσο "εθνική" ώστε να μην την ξεχνάμε. "...Να αναβαθμιστεί η ελληνική παρουσία σε περιοχές υψηλής σημασίας για τα εθνικά συμφέροντα όπως η Μ. Ανατολή, η Μεσόγειος αλλά και η κεντρική Ασία..." έλεγαν κάποιος από τους εκφραστές της ακριβώς πριν 4 χρόνια. Κι ο νυν πρωθυπουργός πριν 3 χρόνια ξεκαθάρισε τον τρόπο της αναβάθμισης: "Δεν είμαστε πρόβιατα, αλλά λύκοι". Όχι γαυρίζοι πάντως.....

Μπορεί λοιπόν οι γαλανόλευκοι λύκοι να μετέφεραν τους S 300 ανατολικότερα από την Κύπρο, αλλά μέχρι να κάνουν τους ειρηνόφιλους στους απέναντι γκρίζους αδελφούς τους χρειάζονταν και κάτι ακόμα: να σιγουρέψουν τη συμμετοχή τους στον "σκληρό πυρήνα" του ευρωπαϊκού εμπόριου. Με το ενάμιση πόδι στην ONE (και τους τούρκους ανταγωνιστές τους τουλάχιστον "έικοσι χρόνια πίσω" ως προς το "ευρωπαϊκό τους μέλλον") οι έλληνες μπορούσαν να, το φθινόπωρο του '99 να κάνουν τους "καλούς"; Πόσο καλούς δηλαδή; Όσο τους υπενθύνιζαν εδώ και χρόνια οι ίδιοι οι ευρωπαίοι: η ευρωπαϊκή προοπτική της τουρκίας θα μεγαλώσει την εσωτερική, κοινωνική πόλωση της....

Επάνω είναι ένα δρόμος - και για μια γυναίκα - στο Γκρόζνι. Το 1996. Κάτω είναι ένας δρόμος στο Γκρόζνι. Το 2000. Ίσως η δεύτερη φωτογραφία να είναι κι αυτή "παλιά": οι δημοσιογράφοι και τα ειδησιογραφικά πρακτορεία δεν φημίζονται για την ακριβεία τους... Ίσως λοιπόν στο Γκρόζνι σήμερα να μην υπάρχει τίποτα. Αλλά κανονικά στέκονται μερικοί τοίχοι όρθιοι, υπάρχει μια ατέλειωτη απουσία, μια ατέλειωτη σιωπή για κάτι άλλο. Για τους "άλλους" - τους κατοίκους του.

Πώς έχουν ζήσει όλα αυτά τα χρόνια, μέσα στα καταφύγια ή έξω στα ερείπια, σε καιρούς πολέμου και σε καιρούς ειρήνης; Τι τρώνε; Πώς κοιμούνται; Τι νοιάζουν; Με τι γελάνε; - Γελάνε με κάτι; Ποιοι και πότε; Πώς ζουν ακόμη ύστερα από την απελευθέρωση της πόλης τους; Και ακόμα κάτι: σε ποιά μέρος του κόσμου, ποιά "ειρήνη", κριίνεται στα βουνά της Τσετσενίας;

Στις μεγάλες πόλεις της τουρκίας, τους τελευταίους μήνες, έγιναν διαδηλώσεις χιλιάδων ενάντια στην ρωσική εκστρατεία. Ισλαμιστές; Αυτό λένε τα διεθνή μέσα και αυτά. Οι τοσετούζι λένε πως μόνο οι τούρκοι τους συμπαιραστήθηκαν. Και το ρωσικό κράτος κατηγορεί το τουρκικό πως προσφέρει κάτι παραπάνω από "ανθρωπισμό" στους τοσετούζι.

Τα πετρέλαια της Κασπίας τί θα φέρουν τελικά στο αιγαίο;

Πριν λίγες μέρες, αρχές Φλεβάρη, η στρατοαστυνομία της πολιτείας του Μεξικό (τον "αριστερό" κυβερνήτη Κάρντενας...) μπήκε στο UNAM στις 6 το πρωί - δένοντας 750 φοιτητές, 250 ακόμα φοιτητές και μαθητές είχαν συλληφθεί λίγες μέρες νωρίτερα, σε ένα λίκνιο. Από τον Απρίλιο του '99 στο UNAM και στα λίκνια της πόλης του Μεξικό εκτυλίσσεται ένας αγώνας που για πολλούς βροντοκαιάζει το '68.

Όλα άρχισαν τον Νοέμβρη του '98, όταν ανακοινώθηκαν περικοπές του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού για την παιδεία. Πακέτο - όπως συνήθως σ' αυτές τις περιπτώσεις - η επβολή διδάκτρων τόσο για τα πανεπιστήμια όσο και για τα λύκεια, που στο Μεξικό είναι μια ενοποιημένη βαθμίδα. Ο πρόεδρος του UNAM και ο αριστερός κυβερνήτης της πόλης Κάρντενας διέλωσαν τις αντιρρήσεις τους - στα πλαίσια του καλώς εννοούμενου διαλόγου. Στις 11 Μάρτη 90.000 φοιτητές ξεκίνησαν αποχή - αυτό ήταν αρκετό για να διωχθούν οι συνδεδεμένοι του συμβουλίου τους από τα κτίρια του πανεπιστημίου, με πρωτανική απόφαση. Μια έκπωση στα διδάκτρα ("τελευταία πρόσφορα" του "διαλόγου") αγρίεψε ακόμα περισσότερο τους φοιτητές. Στις 15 Απρίλη έκσαναν δημοψήφισμα. Και στις 20 άρχισαν κατάληψη του UNAM.

Μερικά στοιχεία της συνέχειας μπορούμε να τα φανταστούμε είναι σπάνια. Η κυβέρνηση, για παράδειγμα, θα αρχίσει να κατηγορεί τους καταληψίες ότι χειραγωγείται από το PRD, το κόμμα του Κάρντενας! Ή ακόμα από το ένοπλο EPR, μια αντίρρητη οργανώση που δρό σε μερικές αγροτικές επαρχίες του Μεξικό. Οι διανοούμενοι θα αρχίσουν να συνωστίζονται στα μνήτια, για τη "λύση του προβλήματος"... Αλλά στην ίδια την κατάληψη οι εξελίξεις δεν θα είναι ακριβώς οι αναμενόμενες.

παίεται απ' αυτές για το υπόλοιπο του μήνα (να είναι πάντα "γλυκές", "ήσυχες", "ευγενικές", χωρίς εγωισμό, και γεμάτες φροντίδα για τους άλλους). Οι γυναίκες αφήνονται, ή ίσως ενθαρρύνονται, να ταλαντώνονται ανάμεσα στο "ιδανικό" πρότυπο και στο αντίθετό του, κατά τη διάρκεια του μήνα, σα να έχουν δύο διαφορετικές προσωπικότητες. Κατά την Gottlieb πολλές γυναίκες στις ΗΠΑ έχουν εσωτερικεύσει αυτό το διχοτομημένο μοντέλο γυναικείας συμπεριφοράς. Με συ-

Εμμηνόπαυση

Όπως συμβαίνει με τις κανονικές και συχνές περιόδους εμμηνόρροιας έτσι και η εμμηνόπαυση αποτελεί περισσότερο ένα φαινόμενο των πλέον βιομηχανικών κοινωνιών, όπου ο μέσος όρος ζωής των γυναικών είναι μεγαλύτερος, και οι περισσότερες ζουν μέχρι την ηλικία της εμμηνόπαυσης.

Η Lock έχει καταδείξει τις σημαντικές αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο ορίζεται η εμμηνόπαυση τον τελευταίο περίπου αιώνα, από την δυτική ιατρική. Για παράδειγμα στον 19ο αιώνα η εμμηνόπαυση θεωρείτο ότι δημιουργούσε αρρώστιες, ενώ από τα μέσα του 20ου αιώνα έχει επαναπροσδιοριστεί ως μια "αρρώστια" από μόνη της. Έτσι λοιπόν ένα φυσιολογικό χαρακτηριστικό του γυναικείου κύκλου ζωής έχει ιατρικοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, παρόλο που υπάρχουν συχνά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις λαϊκές και τις ιατρικές δοξασίες σχετικά με την εμμηνόπαυση.

Οι Kaufert και Gilbert παρατηρούν ότι ο βιοϊατρικός ορισμός της εμμηνόπαυσης

σε κάθε δίσκο, που ο καθένας περιμένει για να ανέβει - για να αγριέψει. Ε, ο Herc Kool έκανε αυτό το σημείο να κρατάει, να συνεχίζει!.

Ο Herc Kool ανακάλυψε τα βασικά του breakbeat αλλά ήταν ένας άλλος dj, ο Grandmaster Flash που οδήγησε το dj-ing σε τεχνική και καλλιτεχνική αριότητα. Έτσι ώστε χαρακτηρίστηκε αργότερα από πολλούς λευκούς σαν ο Τσκακάνι των πικάπ.

Ο Flash είχε ενθουσιαστεί από το sound system του Herc, είχε εντυπωσιαστεί από τα breakbeats, αλλά αναγνώριζε τα όρια, τουλάχιστον ως προς τις ηχητικές παραμέτρους. Έχοντας σπουδάσει ηλεκτρονικός είχε την δυνατότητα να επισκευάζει παλιά μηχανήματα, προσαρμόζοντάς τα στις ανάγκες του. Ο Flash ήταν εκείνος που ξαναανακάλυψε μια πατέντα που ελάχιστοι djs ήξεραν και χρησιμοποιούσαν μέχρι τότε - έναν εσωτερικό ρυθμιστή στους προενισχυτές, που επέτρεπε να απομονώνεται η μία από τις δύο γραμμές των πικάπ στα ακουστικά και να ακούγεται η άλλη, ενόσω το σήμα πήγαινε κανονικά στον ενισχυτή. Η προ-ακρόαση ήταν μια πολύ καλή δυνατότητα στα χέρια του Flash, κάτι που του επέτρεπε να μπορεί να μιξάρει - σε μικρά πάρτυ, για ελάχιστους φίλους - περάσματα breakbeat διάρκειας μικρότερης του ενός λεπτού.

Στη συνέχεια ο Grandmaster Flash καθιέρωσε μια ακόμα βελτίωση στο μιξάρισμα: άρχισε να συνδυάζει διαφορετικά ρεμίξ του ίδιου κομματιού, κάνοντας τα beats βαρύτερα ή ελαφρύτερα, την ενορχήστρωση πιο περίπλοκη ή πιο απλή. Μια άλλη τεχνική του Flash ήταν να γυρίζει γρήγορα το πλατώ προς τα πίσω χωρίς να χάνει τον ρυθμό. Φράσεις όπως let's dance ή rock it μπορούσαν έτσι να επαναλαμβάνονται απεριόριστες φορές ανάμεσα στα breakbeats.

Ένας νεότερος φίλος και θαυμαστής του Flash, ο Theodore Livingston, ήταν αυτός που μαζί του πειραματίστηκε πρώτη φορά στο scratching. Έχοντας ο Livingston μια τέλεια αίσθηση του ρυθμού μπορούσε, ενόσω το ένα πλατώ έπαιζε, να βάζει τη βελόνα του άλλου στη μέση ενός αδιάφορου σινγκλ, και να το πηγαινει μπρος πίσω συμπληρώνοντας ή παραλλάσσοντας τον ρυθμό του κομματιού με σουρσίματα της βελόνας πάνω στο βινύλιο.

Εν τω μεταξύ ο ίδιος ο Grandmaster Flash συνέχιζε τους πειραματισμούς του, που είχαν αρχίσει να τον κάνουν πασίγνωστο στις γειτονιές των μαύρων

της Ν. Υόρκης. Πρόσθεσε ένα τρίτο πικάπ, με σκοπό - σύμφωνα με τον ίδιο - να "κλείνει τις τρύπες". Μια λέξη, ένας ήχος δέκα δευτερολέπτων, το χτύπημα ενός τηλεφώνου, ένας πυροβολισμός, η σειρήνα ενός περιπολικού, όλα αυτά άρχισαν να προστίθενται στα περάσματα και στις αλλαγές, σύμφωνα με τη φαντασία και το γούστο ενός dj που ήταν πλέον αναγνωρισμένος δεξιοτέχνης.

Στα μέσα της δεκαετίας του '70, και ενώ η disco είχε εγκαταλείψει το underground, τα βασικά στοιχεία και οι τεχνικές ενός καινούργιου είδους έρχονταν να μορφοποιήσουν ένα ακόμα απροσδόκητο κύμα αυτοέκφρασης. Οι οπαδοί του είδους αυτού λέγονταν B-boys ή B-girls, όπου το "B" προέρχεται από το "break". Ήταν οι breakdancers, οι χορευτές της breakbeat μουσικής. Νέες χορευτικές φιγούρες, έχοντας στοιχεία από το bebop, τη soul και τη funk ρυθμική του σώματος, εμπλουτισμένες με ακροβατικές κινήσεις, θα καθιερώνουν όχι απλά έναν καινούργιο χορό, αλλά μια καινούργια έμφαση στην κίνηση.

Τα γκράφιτι απ' την άλλη προϋπήρχαν. Αλλά οι καινούργιοι ήχοι θα δώσουν ζωή σε μισοξεχασμένες χορδές, ένα soundtrack για τον κλεφτοπόλεμο γύρω από την ζωγραφική στους δημόσιους χώρους. Έτσι, από τα μέσα της δεκαετίας του '70, εντελώς "ξαφνικά" στις γειτονιές των μαύρων όλες οι εκφράσεις της hip hop κουλτούρας θα βρεθούν η μία δίπλα στην άλλη.

στο επόμενο: από το γκέτο στη βιομηχανία;

νέπεια αυτή η μηνιαία τους "τελετή αναστροφής" των ιδανικών αξιών να έχει ένα γενικά συντηρητικό αποτέλεσμα επάνω τους, καθώς στρέφει την γυναικεία εμπειρία εναντίον τους: γιατί "στην πραγματικότητα επιλέγουν, όσο κι αν το κάνουν ασυνείδητα, να εκφράζουν τα παράπονά τους σε μια περίοδο που ξέρουν ότι αυτά θα απορριφθούν σαν αβάσιμα και παρλόγια: πριν αδιαθετιστούν".

ως μιας κατα κύριο λόγο ενδοκρινολογικής διαταραχής (ανεπάρκεια οιστρογόνων) συχνά οδηγεί στο να ορίζονται σαν "εμμηνοπαυσιακά" μόνο εκείνα τα συμπτώματα που μπορούν να αποδοθούν στην ανεπάρκεια των οιστρογόνων (όπως οι εξάψεις, οι εφυσδρώσεις τη νύχτα, η οστεοπόρωση κλπ) ενώ παραβλέπονται τα φαινόμενα (κυρίως κοινωνικά και ψυχολογικά) που δεν "διορθώνονται" εύκολα με ορμονικές θεραπείες. Ένα επιπλέον πρόβλημα στο να θεωρείται η εμμηνόπαυση σαν μια βασικά ιατρική συνθήκη είναι το ότι από τη στιγμή που ορίζεται σαν μια ασθένεια ορμονικής ανεπάρκειας μπορεί να διαγνωστεί μόνο από έναν γιατρό, και από εργαστηριακές εξετάσεις: κατά συνέπεια η θεραπεία μπορεί να προταθεί μόνο από γιατρό: κι έτσι τελικά η εμμηνόπαυση γίνεται μια κατάσταση συνεχούς "θεραπευτικής" εξάρτησης από το ιατρικό σύστημα.

Cecil G. Helman: Culture, Health and Illness, 1984

Ανακρίχτηκε - για λογαριασμό της μαζικής παραγωγής ιδεολογίας - "άνθρωπος της χρονιάς": είναι ο ιδιοκτήτης της ηλεκτρονικής εμπορικής (βιβλίων, cd κλπ) εταιρείας Amazon.com, ο Jeff Bezos. Με την ευκαιρία,

καθόλου τυχαία εξάλλου, πλέχτηκαν οι πρόποντες διθύραμβοι στην καινούργια μορφή εμπορίου: τις παραγγελίες μέσω υπολογιστών και internet. Όλα φαίνονται λαμπρά και θαυμαστά: διαλέγεις με την άνεσή σου από το σπίτι ή το γραφείο, παραγγέλνεις στην άλλη άκρη του κόσμου, πληρώνεις με την πιστωτική σου κάρτα... Τα πάντα τοποθετημένα σωστά - αν όχι στην πραγματικότητα, σίγουρα στην φαντασία. Η κατανάλωση είχε μερικά μελανά σημεία, από το σφιγμένο μέχρι τις βούτες και από τις δυσκολίες στο παρκάρισμα μέχρι το ότι και τόσο φιλικό μούτρα των υπαλλήλων στους γκασέδες: μα τώρα όλα αυτά εξαφανίζονται πίσω από το μαγκό ε της "αποϊλοποίησης" διάφορων σκέσεων. Τί άλλο περιέχει όμως αυτή η μαγεία;

Οι δύο φωτογραφίες στην άλλη άκρη της σελίδας είναι από την ίδια επιτυχημένη εταιρεία, την Amazon.com: θα μπορούσαν να είναι πάντως οποιασδήποτε παρόμοιας. Είναι οι αποθήκες της: πρόκειται για εργοστάσια. Όσοι - όσες έχουν παρόμοιες εμπειρίες, από το "πα-

e

λιό" και "ξεπερασμένο" εργοστάσιο θα εκπλαγούν ίσως που θα το ξαναβρουν εδώ, στην κρυφή καρδιά του ηλεκτρονικού τριτογενούς. Ωστόσο οι εικόνες είναι αδιάψευστες: τμήμα διαλογής (επάνω), με τον μεταφορέα (που δεν κινείται ακόμα με μηχανικά ταχύτητα, κάλλιστα όμως αυτό μπορεί να γίνει στο μέλλον) τμήμα συσκευασίας - αποστολών (κάτω), που ελάχιστα διαφέρει από οποιοδήποτε τμήμα συναρμολόγησης: μόνο ως προς το ότι καρτί είναι "καθαρό".

Μπορούμε τώρα να φανταστούμε και τους υπόλοιπους κρίκους της παλιάς φορτωτικής αλυσίδας παραγωγής, που τώρα έχει αναβαθμιστεί και έχει απλωθεί πίσω από το εξαυλωμένο εμπόριο. Μεταφορείς, φορτωτές, χειριστές ανψωπικών, οδηγοί, αποθηκάρητες σε διάφορες βαθμίδες. Υστερα τα μέσα μαζικών παγκόσμιων μεταφορών. Για να τελειώσει η διαδρομή με μια καινούργια σειρά χαμάλων και μεταφορέων - courier που θα φέρουν την παραγγελία just στη πόρτα.

Αν έχει λοιπόν "αποϊλοποιηθεί" κάτι αυτό είναι η εντολή του πελάτη - καταναλωτή. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ηλεκτρονική μεσολάβηση πήρε την θέση της για να μειώσει κυριολεκτικά και μεταφορικά τις τριβές στην διαβίωση εντολών / παραγγελιών, και να εξυμπε-

Έχοντας σπρώξει πίσω από το παραβάν της αποϊλοποίησης τις πιο "αντιασθητικές πλευρές" της μισθωτής σκλαβιάς, οι πρωτοπόροι του νέου τεχνολογικού κόσμου δεν έχουν ξεμπερδέψει παράλα αυτά. Μια σειρά όμοια καινούργιων πρακτικών ανταγωνισμού παγώνει τα θριαμβευτικά τους χαμόγελα.

Η Amazon.com (οποία σύμπτωση!) ήταν μία από τις 5 ή 6 παγκόσμια γνωστές εταιρείες εμπορίου που χτυπήθηκαν ταυτόχρονα στις 9 φεβρουάρι από ηλεκτρονικούς πειρατές. Αν όχι φάντασμα, πάντως ένα ηλεκτρονικό νεφέλωμα πλανιέται πάνω από τις e - θριαμβολογίες: οι κάκερς. Ανέκδοτο ή μαγεία; Τίποτα απ' τα δύο. Απλά: σαμποτάζ.

Ανάμεσα στις 500 πιο γνωστές αμερικανικές εταιρείες το 60% τουλάχιστον έχει δεχθεί επίθεση κάκερς τα τελευταία χρόνια - με το ανάλογο κόστος. Στην τελευταία τους θεματική επίθεση χάκινγκ χρησιμοποιήθηκαν εναντίον της ηλεκτρονικής ευκολίας του εμπορίου και των "πληροφοριών" τα ίδια τους τα μέσα: μπουκώσαν οι e - πειρατές τις ιστοσελίδες με έναν τεράστιο όγκο απαίτησεων πρόσβασης, φτιάχνοντας κάτι σαν ηλεκτρονικό μποτιλιάρισμα μπροστά τους, και αχρηστεύοντάς τες έτσι για κάμποσο ώρα. Αλλά και ένα προηγούμενο χάκινγκ κατόρθωμα, που έτυχε μικρότερης δημοσιότητας στην Ελλάδα, δεν ήταν λιγότερο καταστροφικό: το σπάσιμο της προστασίας των DVD δίσκων (του νέου φετιχ στη βιομηχανία της διασκέδασης) και η ανάρτησή της συνταγής για αυτήν την διάρρηξη στο δίκτυο, έτσι ώστε ο καθένας να μπορεί να αντιγράψει πειρατικά τους (υποτιθέμενα) απρόσβλητους DVD. Περί τίνος πρόκειται;

Παρότι είναι συνήθως άγνωστη έως μυστηριώδης η ταυτότητα αυτών των πειρατών, και παρότι επίσης δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις αφομοίωσής τους από τους πρώην στόχους - αντιπάλους τους (ο διαρρήκτης μπορεί να γίνει ένας καλός κλειδαρής πάντα), οι κάκερς ανανεώνονται διαρκώς τόσο σαν πρόσωπα όσο και σαν γνώσεις και μεθόδους, και η δράση τους έχει γίνει ο "άυλος" εφιάλτης ενός καθεστώτος που ήλπιζε με την εξαυλώσή του να γλυτώσει κάμποσους μεπλάδες.

τίσει την εντατικοποίηση αυτών των διαβίβασων. Όπως επίσης την εντατικοποίηση των καταναλωτικών "επιθυμιών" - τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή της "παραγγελίας". Η Amazon.com δεν είναι απ' αυτήν την άποψη παρά μια ποσοτικά γιγάντια εγκαθίδρυση της οποιασδήποτε συνοικιακής πτωχερίας, που παίρνει παραγγελία από το τηλέφωνο - και σερβίρει με το μηχανάκι.

Από την άλλη είναι δύσκολο να φανταστούμε πως αυτά η αποϊλοποίηση δεν είχε και έχει στόχο τους κανδύνους (για τα αφεντικά) από την άμεση "επαφή" ανάμεσα στον "πελάτη" και τον εργατή πωλήσεων της συμβατικής εμπορικής μονάδας. Η, άλλο επίσης σημαντικό, τις κλοπές / απαλλοτριώσεις που ομολογημένα έχουν γίνει πληγή για τους επιχειρηματίες της καταναλωσης.

Μόνο που καθώς η πραγματική εργασία του ηλεκτρονικού εμπορίου (όπως και άλλων

υπηρεσιών) μετατίθεται πίσω από την σκηνή της οθόνης, σε συνθήκες τυπικού εργοστάσιου, ανασυντίθενται επίσης οι δυνατότητες ανταγωνισμού. Η πραγματική σκλαβιά του ηλεκτρονικού τριτογενή είναι πολύ λιγότερο εκτεθειμένη στην τυραννική επιτήρηση του "πελάτη που έχει πάντα δίκιο". Και δεν είναι καθόλου δύσκολο να φανταστεί κανείς το ρεπερτόριο της προλεταριακής αντίστασης να ανανεώνεται στις γραμμές των εργατών σε εταιρείες τόσο γυαλιστερές όσο η Amazon.com: από τα σκόπια λάβη στις συσκευασίες των παραγγελιών μέχρι την απεργία, η εργατική αντίσταση μπορεί να ξαναβρεί γνώριμες υλικές δυνατότητες, που

υποτίθεται πως εξαφανίστηκαν μαζί με τον βρώμικο και δυσάρεστο δευτερογενή τομέα του καπιταλισμού, κάρη στο e.

Μα - κρύα από το να μιλήσουμε εύκολα και γενικά για "επαναστάτες", οι κάκερς έχουν αναδείξει με χαρακτηριστική ευκολία το ψέμα ενός συστήματος που παριστάνει το άτρωτο. Ενώ η καθιέρωση του internet σαν της "αγοράς του μέλλοντος" υποτίθεται πως θα απελευθερώσει την κερδοφορία των επιχειρήσεων και την ιδεολογική ηγεμονία του κόσμου τους, τουλάχιστον στις μετροπόλεις, οι ηλεκτρονικοί πειρατές το έχουν μετατρέψει σε καταστροφών. Των φιλοδοξιών, αλλά και των ταμείων.

Και οι αναβαθμισμένες τεχνολογικές "άμυνες" των αφεντικών είναι τόσο αβέβαιες, όσο πιο σταθερές αποδεικνύονται οι μέθοδοι "κλασσικής καταστολής" του ηλεκτρονικού σαμποτάζ: αστυνομίες, δικαστήρια, φυλακές. Υποτίθεται πως οι "πληροφοριακές υπερταχείες" θα τους λύσουν το πρόβλημα, τουλάχιστον στους στρατηγικούς τομείς διακίνησης πληροφοριών: θα "μπαινεί" και θα "βγαίνει" ο καθένας από επιτηρούμενα σημεία, όπως συμβαίνει στους δρόμους υπερταχείας κυκλοφορίας αυτοκινήτων. Όχι σίγουρα τα αποτελέσματα - και πάντως μια τέτοια η ρύθμιση είναι άχρηστη στο ηλεκτρονικό εμπόριο κάθε είδους, το οποίο βασίζεται στο ακριβώς αντίθετο: στην ευκολία πρόσβασης, από οπουδήποτε προς οπουδήποτε.

Αν για εμάς (τους πιο πολλούς και άσχετους) οι κάκερς κινούνται κάπου μεταξύ μαγείας και μεγαλοφυΐας, το πολιτικό συμπέρασμα από την δράση τους είναι πολύ πιο ταπεινό, και γι' αυτό πιο σημαντικό: κάνοντας οι κάκοχοι του κόσμου την τεκνο-επιστημονική τους "έφοδο", κεφαλαιοποιώντας εκ νέου την γνώση, δεν μπορούν να ξεφύγουν από το έδαφος του ανταγωνισμού. Από τη μια επειδή εκείνα τα πεδία "που αφήνουν πίσω τους" δεν εξαφανίζονται: συσσωρεύονται στην ανεπίσημη πραγματικότητα, στην χειρότερη περίπτωση σαν το ιστορικό μας έδαφος δράσης. Από την άλλη επειδή στους τεχνολογικούς ουρανόους που προσπαθούν να εγκαταστήσουν τον έλεγχο εκτοξεύονται καινούργιες κοινωνικές αρνήσεις, άρα καινούργιες δυνατότητες σαμποτάζ και αυτοαξιοποίησης.

Αν θυμόμαστε καλά καμιά κεντρική κυβέρνηση οπουδήποτε στην Ευρώπη δεν αποσύκασε όταν όχι ασήμαντες πόλεις έπεσαν κατά καιρούς, μέσα από εκλογές, στα χέρια των κάθε είδους "ακροδεξιών". Προφανής ο λόγος της ψυχραιμίας: οι ρατσιστές και οι ξενόφοβοι χρειάζονται για την καλύτερη δια-

ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥΣ

χείριση των μεταναστών - και της εργασίας τους. Ποιός είναι λοιπόν ο ευρωπαϊκός δίδεν κάλος που δίδεν πάτση η συγκύβερση των ρατσιστών στην Αυστρία;

Θα φανεί. Εν τω μεταξύ μερικές λογικές ερωτήσεις οδηγούν σε εύλογες απαντήσεις. Πολύ μακριά από τον θεαματικό "αντιρατσισμό" του νέου δημοκρατικού ολοκληρωτισμού στην Ευρώπη.

α) Η σύνθεση της αυστριακής κυβέρνησης είναι μια εξέλιξη που αφηνίδισε τις υπόλοιπες του πολιτισμένου κόσμου; Όχι - οι διαβουλεύσεις, φανερές ή κρυφές, κράτησαν μίνες, από το Νοέμβρη. Εν τω μεταξύ ο Χάιντερ περιδιάβαινε τα μίνια σε ευρώπη και αμερικιά ξεπλύνοντας με σκέρτα τον εαυτό του. Ακόμα και μερικοί πολιτικοί πήλθαν να εμπόδισουν μια τέτοια εξέλιξη είχαν όλο το χρόνο και όλους τους "αντίπσηους" τρόπους να το μεθοδεύσουν. "Αν"... ποιός όμως σόφρων ευρωπαϊός πολιτικός δεν σέβεται τη δημοκρατία;

β) Η ενίσχυση του ρατσισμού και του εθνικισμού βλέπει τα ιδεώδη της ευρωπαϊκής οικονομικής ένωσης; Χέζουν οι αρκούδες στο δάσος; Καμιά μέθοδος διάσπασης και καταρριπασμού του προλεταριάτου δεν είναι εκθρική στα συμφρόντα των αφεντικών οπουδήποτε στον κόσμο. Αντίθετα μια "λογική" ποσόστωση των ιδεολογιών ωμής βίας, όταν έρχεται από τα κάτω, κάνει ευκολότερη τη δουλειά. Εν τέλει οι περισσότερες εφαρμοσμένες κόλας "ιδέες" και θεσμίσεις για την καλύτερη οχύρωση του ευρωπαϊκού φρουρίου δεν έχουν και πολλά να ζηλεύουν από το ρεπερτόριο οπουδήποτε Χάιντερ.

γ) Ποιός είναι λοιπόν το "πρόβλημα" των "αντιρατσιστικών" κυβερνήσεων και των μνηνια στην Ευρώπη; Αν υπάρχει κάτι τέτοιο, είναι καθαρά διπλωματικό: προσπαθώντας να τακτοποιήσουν προνομακές σχέσεις εκμειάλλευσης ενός πλήθους περιοχών στη Λατινική Αμερική, στην Αφρική, στην ανατολική Ευρώπη και στην Ασία, επωφελομένοι μέσα σ' άλλα και από το βαρύ ιμπεριαλιστικό προφίλ των αμερικάνων ανταγωνιστών τους, οι ευρωπαϊκές δεν θα πήλθαν να μαγαρίσουν την πολιτική τους κορυφή με τύπους που θυμίζουν τι είναι τελικά το νέο ευρωπαϊκό ημέριουμ, με τις αδελφίες νοσταλγίες τους για το '30. Οι νεοναζιά γιάμπδες είναι καλοί για σκύλοι εσωτερικής ευρωπαϊκής αγοράς - όα για παγκόσμια ντραβέρια και φόρουμ, όπου μπορεί να γίνει και καμιά παρεξήγηση καθότι οι ισορροπίες είναι εκνευριστικά λεπτές και κρίσιμες.

Από την άλλη μεριά οι κραυγές για τον δίδεν λύκο στο ματρί έχουν πολλή δουλειά να κάνουν "εντός". Προτρέπουν τους εμπράτες να δώσουν σημασία όχι στη θέση εκείνων που πηγμένοι στο κάρβουνο ταίζουν την μπχανή του τραίνου (στους μετανάστες τους ίδιους δηλαδή) αλλά στις γκριμάτσες και την στολή ενός ελεγκτή. Οι κακοί μάτακοι κάνουν τους καλούς να φαίνονται καλύτεροι....

Ακόμα και χωρίς την ελληνική δραματικότητα η περιβόητη κοινή γνώμη στην Ευρώπη διαμορφώνεται πάνω σε συμπαγείς βεβαιότητες υπεροχής - που δεν είναι αναγκαίο να δηλώνονται πάντα σε εκλογές. Το ότι κάθε ευρωπαϊός άνεργος θεωρείται το λιγότερο βαθιά δυστυχισμένος (ακόμα και να κοιτούσε βολεύει με κάποια επιδόματα) ενώ κάθε "άλλος", μετανάστης δηλαδή, είναι στην καλύτερη γ' αυτόν περίπτωση "συμπαθητικός στην ατυχία του" (ακόμα και αν έχει περπατήσει τον μισό πλανήτη μέχρι να τον ευρωφορρουν) είναι αυτονόητο θεώρημα. Το ότι κάθε δυτικοευρωπαϊκός (όπως κάθε πολιτισμένος) αξίζει όσο δέκα ή εκατό από τους "άλλους" δεν είναι ακόμα πιο ριζική αρχή.

Την περίοδο λοιπόν που ένας συνασπισμός κρατών, με το όνομα ε.ε., εδραίωνει την πλανητική ηγεμονία (δηλαδή: λεπλασία) του, τι άλλο θα περίμενε κανείς από τους μετόχους του θαύματος; Κάνουν αυτό που πρέπει: ανατιμούν εαυτούς, συλλογικά και ατομικά, με κάθε τρόπο.

ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥΣ

λιώς θα είναι συνεπής και συμπαγής η ευρωϊμπεριαλιστική ολοκλήρωση αν όχι εξελισσόμενη στο εσωτερικό της σαν "μέση ανατίμηση" των πιστών υπηκόων της; Την ίδια στιγμή που οργανώνεται σαν "γενική υποτίμηση" των "άλλων", όπου και να βρίσκονται.

Αυτή η διαδικασία είναι η βασική προϋπόθεση (και η νομιμοποιούσα αρχή) κάθε ευρωπαϊκού εθνικισμού, ρατσισμού κλπ. Όσο πιο πολύ υπερέχουν οι ευρωπύπκοι, τόσο πιο καλά μπορούν να διαπραγματεύονται μεταξύ τους την μοιρασιά του κόσμου. Και τόσο πιο "λογικός" είναι ο βίαιος "προστατευτισμός" όχι μόνο των γενικών τους συνόρων, αλλά και των ιδιαίτερων κάθε υποδιαίρεσής τους. Θα μπορούσε να γίνεται αρπακτικότερο το ευρωπαϊκό σύνολο χωρίς να γίνονται αρπακτικότερα τα συστατικά του μέρη;

Αριστερά: επαναστατημένοι εργάτες και στρατιώτες (Σπαρτακιστές) στο Βερολίνο, 5/1/19. Ανάμεσα στην καταστολή της επανάστασης στη Γερμανία και τη νίκη των ναζιά μεσολάβησε η "δημοκρατία της Βαϊμάρης"... Δεξιά: βίαιη διαδήλωση στη Ρώμη, 2/2/1977

Δυο φορές, μια τη δεκαετία '15 - '25 και μια στο διάστημα '68 - '78 η ευρώπη σαρώθηκε από επαναστατικά, χειραφετικά κινήματα. Και τις δυο φορές η ήττα τους δεν ήταν απλά και μόνο η καταστολή τους. Πολύ περισσότερο από το να γεμιστεί τις φυλακές τους το σύστημα όφειλε να διαστρέψει / αφομοιώσει τα απελευθερωτικά προτάγματα, και να τα μετατρέψει από εχθρικές εθέςεις εναντίον του, αντισρέφοντάς τα, σε στοιχεία της λειτουργίας του.

Στην τελευταία περίπτωση η κρίσιμη ύλη "αντιστροφής / ενσωμάτωσης" υπήρξε η δημιουργία ταυτοτήτων, ο ατομισμός, η ιεραρχική διαφοροποίηση (και όχι η ομογενοποίηση) σαν βασικές παράμετρος ελέγχου.

Η Γερμανία του '30 μας φέρνει στο νου μια χώρα που έχει ήδη μπει στην τροχιά του ναζισμού. Η Αμερική του '30 όμως; Μας φέρνει στο νου αντίστοιχες εικόνες; Μάλλον όχι - πιο πιθανό είναι να την έχουμε συνδέσει με το "κάποτε στην Αμερική", τον πόλεμο των συμμοριών και την ποταπογέννηση, "με το σκοτώνουν τα άλογα όταν γεράζουν" και το κραυχό του '29, με τους "Μοντέρνους καιρούς" και τις ουρές των ανέργων, με το "Cotton Club" και τους μαύρους τζαζιστές που παίζουν μουσική για τους λευκούς πελάτες του. Κι όμως η αμερικανική κοινωνία, από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι τη Μεγάλη Κρίση του '29, διαπερνάται από άκρη σ' άκρη από τη θεωρία της ευγονικής. Επκράτησε σε μια εποχή όπου οι μεταρρυθμιστές είχαν απογοητεύσει σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της ανικανότητας τους να δώσουν αποτελεσματικές λύσεις στα συνεκώς διογκούμενα προβλήματα της φτώχειας, της εγκληματικότητας - και της κοινωνικής εξεγερτικότητας. Έτσι όλη η αμερικανική πνευματική ελίτ, αγκάλισσε την ευγονική ως την καθολική θεραπεία των οικονομικών ανισοτήτων και των κοινωνικών ασθενειών που απειλούσαν τη δομή του αμερικανικού τρόπου ζωής.

Τι ήταν όμως η ευγονική; Η ουσία της βρίσκεται στα λόγια όα κάποιου τυχαίου αμερικανού πολίτη, αλλά του ίδιου του προέδρου των ΗΠΑ, Θεόδωρου Ρούζβελτ, ο οποίος στις 2 Ιανουαρίου του 1913 σε λόγο του προς τον αμερικανικό λαό δίδωνε τα εξής: "Κάποια μέρα θα συνειδητοποιήσουμε ότι το πρωταρχικό καθήκον, το αναπόφευκτο καθήκον του καλού πολίτη με το σωστό τύπο, είναι ν' αφήσει το αίμα του πίσω στον κόσμο - δεν έχουμε το δικαίωμα να επιτρέψουμε τη διάσωση των πολιτών που έχουν λάθος τύπο. Το μεγάλο πρόβλημα του πολιτισμού είναι να εξασφαλίσει μια οικεική σύηση των πολιτών με σύγκριση με τα λιγότερα πολύτιμα ή και επιζήμια στοιχεία μέσα στον πληθυσμό... Το πρόβλημα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί παρά μόνο εάν δώσουμε όλη μας την προσοχή στην τεράστια επίδραση της κληρονομικότητας. Εύχομαι, με όλη μου την ψυχή, να μπορούμε να εμποδίσουμε εξ ολοκλήρου την αναπαραγωγή των ανθρώπων που έχουν λαθεμένο τύπο - και όταν η διαβολική φύση αυτών των ανθρώπων γίνει καταφωρη, αυτό θα πραγματοποιηθεί. Οι εγκληματίες θα έπρεπε να σφρώνονται και να απαγορεύεται στα διαγονικά καθυστερημένα άτομα να αφιρώνουν απογόνους... Η έμφραση πρέπει να δοθεί στην αναπαραγωγή των επιθυμητών ανθρώπων..."

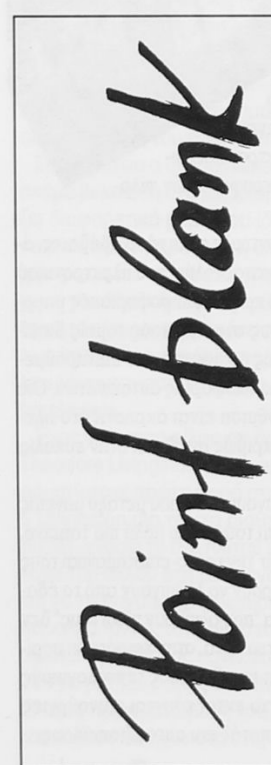
Αυτή η δίδωση του 26ου προέδρου των ΗΠΑ, προφανώς εξέφραζε πολύ περισσότερους από τον ίδιο. Μεταξύ του 1907 και του α' παγκόσμιου πολέμου, δεκάπότε πολιτείες των ΗΠΑ θέσπισαν νόμους για τη στέρωση. Η έκταση που είχε λάβει η μαγία της στέρωσης ανακαλάται σ' ένα νομοσχέδιο που εισήγαγε το νομοθετικό σώμα της πολιτείας Μισούρι και το οποίο θεσπίζει τη στέρωση εκείνων που "είχαν καταδικαστεί για φόνο, βιασμό, ληστεία του δρόμου, κλοπή ορνίθων, βομβιστική ενέργεια ή κλοπή αυτοκινήτων". Η συνταγματικότητα αυτών των νόμων περι στέρωσης τελικά επικυρώθηκε το 1927, όταν το ανώτατο δικαστήριο των ΗΠΑ, εξετάζοντας μια υπόθεση της πολι-

τείας Βιρτζίνια, αποφάσισε ότι η αρμοδιότητα για τη στέρωση ανήκε στις πολιτικές εξουσίες του κράτους. Μέχρι το 1931, τριάντα πολιτείες είχαν θεσπίσει νόμους για τη στέρωση και δεκάδες χιλιάδες αμερικανικοί πολίτες είχαν "επιδορθωθεί" χειρουργικά. Επί της ουσίας φαινόταν, η νομοθεσία δεν αφορούσε γενικά κάθε αμερικανό πολίτη, αλλά κατά κύριο λόγο τους μετανάστες, που ως συνήθως όπως και στην Ελλάδα του 2000 για παράδειγμα, εμφανίζονταν σαν οι κύριοι υπαίτιοι για τον κώηση της ευρωπαικής και της εγκληματικότητας. Χαρακτηριστικά όσον αφορά την πολιτική του αμερικανικού κράτους απέναντι τους, είναι μια συζήτηση για το "πρόβλημα της μετανάστευσης" στη βουλή των αντιπροσώπων. Εκεί, ο βουλευτής Ρόμπερτ Άλλεν της δυτικής Βιρτζίνια δίδωνε δημόσια ότι "ο πρωταρχικός λόγος γι τον περιορισμό του ρεύματος των ξένων, είναι η ανάγκη να αποκαθαρούμε και να διατηρήσουμε καθαρό το αίμα της αμερικής". Ο Τζ. Ουίλ Τέλλορ του Τεννέσι προειδοποίησε ότι "η Αμερική ολισθαίνει και καταποντίζεται όπως η Ρώμη για τις ίδιες αιτίες. Η Ρώμη είχε πίστη στο να κωνεύει τον φυλών, όπως κάνουμε και εμείς. Περιφρονούμε τις σιδερένες βεβαιότητες της κληρονομικότητας, όπως κάνουμε και εμείς. Έχασε το ένστικτο διατήρησης της φυλής όπως έχουμε χάσει και εμείς το δικό μας". Ο Τόμας Β. Φίλιπς της Πενσυλβάνια είχε "ξέρωσει ότι αντί να εισάγουμε ελαττωματικά και ανηθικά κτα ζωά, είναι καλύτερο να καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια, μέσω προσεκτικής και εξυπνης επιλογής από το εξωτερικό, να βελτιώνουμε τα δικά μας κοπάδια κατοικίδιων ζώων. Πρέπει να υψώσουμε τεχνητά μέσα, μέσω του μηχανισμού της νομοθεσίας, εάν θέλουμε να εμποδίσουμε το γρήγορο εκφυλισμό μας ως πολιτών".

Όλα αυτά φυσικά ανάγκασαν τους πρωτοπόρους του ναζισμού να παραδεχθούν στα 1925 τη σαφή ανωτερότητα των αμερικάνων ομοϊδεατών τους αφού όπως έλεγαν "αυτό που εμείς προωθούμε, ως φυλετικό ηγιστές, δεν είναι καθόλου νέο ή αντίκοστο. Σ' ένα καλλιεργημένο έθνος πρώτης τάξης, στις ΗΠΑ, αυτό που εμείς παλεύουμε να προωθήσουμε, έχει εφαρμοστεί εδώ και πολύ καιρό. Όλα είναι τόσο απλά και καθαρά". Οι αμερικανοι ευγονιστές έστειλαν και αυτοί το δικό τους μίνυμα δηλώνοντας τον Ιούλιο του 1934 ότι η Γερμανία του Χίτλερ "ενεργοποιείται προς την κατεύθυνση μιας πολιτικής που θα είναι σε αρμονία με τις καλύτερες σκέψεις των ευγονιστών σε όλες τις πολιτισμένες χώρες".

Τι' αυτό άλλωστε, καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '30, η εταιρεία γενετικής της Αμερικής, ενώ συζητούσε ξανά και ξανά στις επίσημες συναντήσεις της το θέμα μιας επίσημης καταδικής των ευγονικών πολιτικών του τρίτου ράιχ, δεν συγκεντρώνονταν ποτέ αρκετές ψήφοι για μια τέτοια καταδίκη. Ήταν κάτι παραπάνω από ζήτημα συναδελφικής αλληλεγγύης. Ήταν η κοινή πίστη και το όραμα για έναν διαφορετικό πολιτισμό: αυτόν της άρειας φυλής...

ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΦΗΡΕΤΙΚΩΝ, ΟΧΙ ΑΣΤΕΙΑ!

Ο ολοκληρωτισμός στη δεκαετία του '30 εκφράστηκε μεν (στην Ευρώπη, αλλά όχι μόνο) με συμβολικό ρεπερτόριο από το "ένδοξο παρελθόν" της περιχής (ρομαϊκά μεγαλεία, θράσικες, αρχαιοελληνικός πολιτισμός, φυλετικές δομές, τευτονισμός - άριοι κλπ) όμως είχε να διαχειριστεί ένα απόλυτα επίκαιρο πρόβλημα των αφεντικών: την μαζική βιομηχανική οργάνωση της εργασίας. Αν πίσω από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης ή τις επιχειρήσεις του δεύτερου πολέμου, πίσω από την εφεύρεση νέων όπλων ή τις οποιοδήποτε "επιστημονικές έρευνες" εξόντωσης διαβάσουμε "μαζική και βίαιη μηχανοποίηση / πραγματοποίηση του ανθρώπινου σώματος" και "έλεγχος σε κάθε βιομηχανική χρησιμοση πρώτη ύλη", τότε στο βάθος εκείνου του ολοκληρωτισμού ανακαλύπτουμε να αγνοφέγγει ο Φορτισμός - Τελλορισμός και οι οργανωτικές τους απαιτήσεις και δυνατοότητες.

Πολύ θα έπρεπε να έχουν ερευνηθεί από ταξική ανταγωνιστική σκοπιά διεθνώς, και αυτό δεν έχει συμβεί... κι' ωστόσο όταν το σύστημα αλλάζει συνολικά την "δομή" του αυτό γίνεται όχι μόνο βίαια, αλλά επίσης με τρόπους που ενσωματώνουν ότι είναι χρήσιμο από την συστηματική βία του παρελθόντος. "γεννησιμότητα" ταυτόχρονα εντελώς καινούργια μορφές. Έτσι, ενώ για παράδειγμα είναι γνωστό πως ένα από τα κεντρικά μοτίβα της παραγωγής του κοινωνικού υλικού στον καπιταλισμό είναι εδώ και 15 χρόνια η διαφοροποίηση (σε αντίθεση με την ομογενοποίηση που ήταν το μοτίβο της δεκαετίας του '30) ελάχιστοι θέλουν να κατέλθουν τον "πολιτισμένο ρατσισμό" των ευρωπαίων σαν αυτό που πραγματικά είναι: ένας απόλυτα σύγχρονος και επίκαιρος τρόπος συστηματικής οργάνωσης της διαφοροποίησης στο κοινωνικό πεδίο. Κι όμως: αν σε πρώτο χρόνο, μετά τις κοινωνικές εκρήξεις / εξεγέρσεις που ονομάστηκαν "'68" το κεφάλαιο και το κράτος ανέλαβαν για λογαριασμό τους την παραγωγή και την κατανάλωση των διαφορών, τι θα έπρεπε να περιμένουμε, σε δεύτερο χρόνο, αν όχι τις λιγότερο ή περισσότερο αντι-πληθωριστικές, ιεραρχικές και πάντα βίαιες προσπάθειες οργάνωσης των κάθε είδους "διαφορών";

Η ήττα της επαναστατικής, χειραφετικής σκέψης και δράσης βρίσκεται και σ' αυτό: στον εγκλωβισμό στις προφάνειες που το ίδιο το σύστημα παράγει για να διευκολύνει την κίνησή του και την βία του. Ενώ το δάκτυλο της ιδεολογίας δείχνει το παρελθοντικό συμβολικό ρεπερτόριο ορισμένων εκφάνσεων του ολοκληρωτισμού, ταυτόχρονα η λειτουργική επικαιρότητα της ξενοφοβίας περνάει απαρατήρητη. Περνάει απαρατήρητες όλες οι ενέργειες βίαιης διαφοροτικής ή ένταξης (ή αποκλεισμού) των οποίων "άλλων" τον πλανήτη, ζωντανών ή νεκρών, σε ένα σχέδιο "καταναλωτικής παραγωγής" και "παραγωγικής κατανάλωσης". Τι σημαίνει αυτό; Μετατροπή των διαφορών (σε κάθε σημείο του κοινωνικού πεδίου) σε "ταυτότητα παραγωγής και κατανάλωσης", πραγμάτων, συμβόλων, μεσολαβημένων ζώων ή θανάτου. Προσπαθήσαμε να το δείξουμε σχετικά με το γιογονοκοσμικό σφαιρίδιο: ήταν μια υποδειγματική μεταφορτική εκστρατεία εξόντωσης (με κάθε τρόπο).... Μα και στις μητροπόλεις το σχέδιο είναι το ίδιο. Είναι αναγκαστικά το ίδιο. Ας το θυμηθούμε: έστω και με

οριακό τρόπο οι μητροπολιτικές συνθήκες ήταν που ονομάστηκαν πόλεμος όλων εναντίον όλων. Εδώ λοιπόν ο ρατσισμός είναι ταυτόχρονα παλιός και καινούργιος. Παλιός επειδή έχει σχέση με την ριζική υποτίμηση μεγάλων τιμημάτων της ανεκδιέυκτης χειρωνακτικής εργασίας, που "προσωποποιείται" στους μετανάστες αλλά απλώνεται σε κάθε τομέα της καταπιεστικής παραγωγής που "εκσυγχρονίζεται". Καινούργιος επειδή έχει σχέση με την βίαιη υποτίμηση συγκεκριμένων περιοχών του παγκόσμιου "πολιτιστικού" υλικού, οι οποίες δεν μπόρουν να υπαχθούν στις καινούργιες καπιταλιστικές προσαγωγές, στην νέα "μεταβιομηχανική" οργάνωση της κατανάλωσης.

Με δυο λόγια ο σύγχρονος "πολιτισμένος ρατσισμός" στις μητροπόλεις, που δεν εστιάζει στο αίμα αλλά στα έθιμα, που δεν απαιτεί την εξόντωση των "άλλων" στο έδαφος των μητροπόλεων (την ανέχεται όμως ή την εννοεί στα "δικά τους μέρη") αλλά απαιτεί "να πάνε από εκεί που ήρθαν", που αντιλαμβάνεται σαν "τελική λύση" όχι τους θαλάμους αερίων αλλά την οργάνωση του πλανήτη σε εμπορικά αξιοποιήσιμες σειρές γκέτο, είναι μια ιδεολογία εντελώς μετά-απελευθερωτικά εργασιμότητα της δεκαετίας του '60 - και όχι προ. Είναι μια ιδεολογία (που όμοια με τον "ανθρωπισμό", τον "ηγεμονισμό" ή την "φυσιοκρατία") απαντάει (για λογαριασμό του συστήματος φυσιολογικά) στην σύνηθη εκρήξη των υποκειμενικότητων που έθεσε σε χρήση συνολικά τον Φορτιστικό καπιταλισμό - δεν είναι μια αναβίωση.

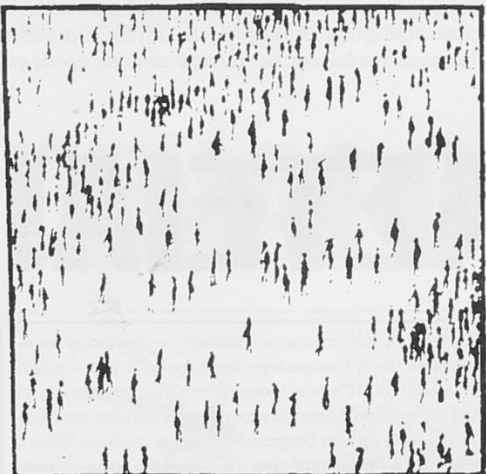
vacances à Nice

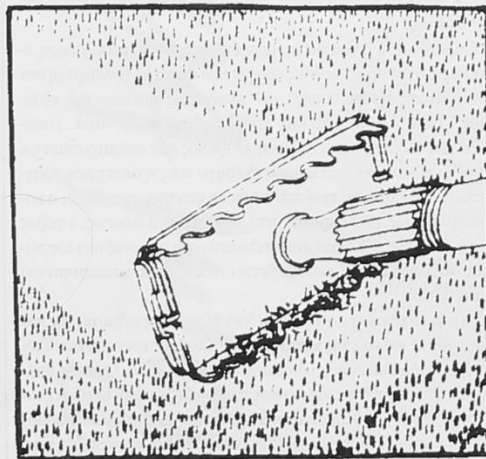
Κάθε μέρα που περνάει νιώθω πως βουλιάζουμε στον μικρόκοσμο της σχέσης μας

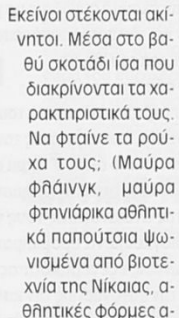
Χαμένοι στις καθημερινές μας μικροϊστορίες κάνουμε πως δεν βλέπουμε την Ιστορία

Αυτή όμως μας κοιτάει από ψηλά γελώντας χαιρέκακα με την αφέλεια μας να πιστεύουμε πως μπορούμε να ζήσουμε μακριά της...

... να ελπίζουμε πως κι η δικιά μας ιστορία θα έχει happy end, όπως στις ταινίες... Δεν ανησυχώ όμως... Ξέρω καλά ότι είναι ακριβοδίκαιη και αδυσώπητη... ... στο τέλος θα μας δώσει ό,τι μας αξίζει: ευτυχώς...

Εκείνοι στέκονται ακίνητοι. Μέσα στο βαθύ σκοτάδι ίσα που διακρίνονται τα χαρακτηριστικά τους. Να φταίνε τα ρούχα τους; (Μαύρα φθάνινγκ, μαύρα φθνιάρικα αθηνητικά παπούτσια ψωμισμένα από βιοτεχνία της Νίκαιας, αθηνητικές φόρμες από καλάθι μετανάστη στη Ραϊκή. Μια κόκκινη παλαιστινιακή ο ένας και μπροντώς κασκόλ της Προοδευτικής ο άλλος και γάντια του πεντακοσάρικου κομμένα στα δάχτυλα). Πιθανό. Μοιάζουν όμως σα να θέλουν να κρυφτούν. Όχι από κάποιο διώκτη. Αν' όλα. Όσα υπάρχουν γύρω τους. Ή να τα αγνοήσουν; όλα. Ακόμη κι αυτόν το χειμωνιάτικο παγωμένο αέρα που τους χαστουκίζει τα πρόσωπα κάθε τρεις και λίγο σα να θέλει να δοκιμάσει τη χριστιανική τους πίστη, να δει αν θα του γυρίσουν και τ' άλλο μάγουλο. Μάταια. Δεν πιστεύουν, δε φοβούνται μήτε θεό, μήτε δαίμονα. Μόνο τη ζωή τους πιστεύουν. Κακό σημάδι αυτό. Τουλάχιστον για τους ανά τον κόσμο πιστούς.

Το λιμάνι, κάτω από τα πόδια τους, αργοσαλεύει, σαν αγουροζυνημένο φίδι που το ρολόι του χτύπησε από λάθος δύο μήνες νωρίτερα. Τα άψυχα κορναρίσματα των φορτηγών, το νωθρό και βαρυστημένο ανέβασε-κατέβασε των γεράνων, το υπόκωφο βουτό των μηχανών των πλοίων που δουλεύουν στο ρελαντί, ό,τι υπάρχει τριγύρω, ζωντανό και άψυχο, κινείται αργά. Σα να προσπαθεί να κάνει οικονομία δυνάμεων για να αντιμετωπίσει μια πιθανή παράταση αυτού του ατέλειωτου χειμώνα ή ίσως και να τον ξεγελάσει πως τελικά νίκησε και τα πάντα μένουν ακίνητα, έτσι μιας και ξεθυμάνει πρόωρα ο θυμός του.

Εκείνοι στέκονται ακίνητοι. Δε θέλουν κουβέντα σήμερα. Θέλουν μοναξιά. Έτσι βρέθηκαν εκεί. Σ' ένα από χρόνια εγκαταλειμμένο λιμένα παρκ. Η βιομηχανική ζώνη, τα ξεφτισμένα ξύλινα αθλογάρια κι οι ταρατσές των εργατικών πολυκατοικιών της Δραπετσώνας να ξεπροβάλλουν πάνω απ' τα κεφάλια τους. Όχι πολύ μακριά. Δυο γειτονιές απόσταση από τα σπίτια τους. Δηλαδή κοντά τους. Στέκονται και κοιτάζουν. Σα μεταμωτέρνα μητροπολιτικά αγάλματα. Κοιτάζουν το κενό, σα να ελπίζουν πως κάπου εκεί στο βάθος του θα βρουν την άκρη του νήματος, τον ειρμό των σκέψεων τους. Μια σύσπαση στα χαρακτηριστικά του προσώπου. (δείγμα επερχόμενης ψυχοσθένειας; ποιος ξέρει!), το στόμα ανοίγει, μα δε βγαίνει φωνή. Δεν μπορούν να το εξηγήσουν όπως θέλουν. Όμως το νιώθουν. Το έχουν μυρυστεί. Ό,τι δεν τους δίδαξε το σχολείο, το έμαθαν μόνοι τους. Στο δρόμο. Οσμίζονται. Ξαναπροσπαθούν. Πέτυχε. Φωνή.

- Ξέρεις τί λέει ο Easy E των NWA; Όπου βλέπεις πολλά φώτα, βάλε μαύρα γυαλιά μη σου βγουν τα μάτια. Τί φώτα είναι αυτά ρε μαλάκα; Έτσι και δεν είσαι σε κατάσταση "είμαστε πολύ χαρούμενοι βλάκες και λάμπουμε", δεν το αντέχεις. Δεν μπορείς ούτε να ηθισιάσεις. Καλύτερα να έβραζαν ηλεκτροφόρα σύρματα. Πιο καθαρό θα ήταν έτσι. Άσε που θα καταθάβαινες που αρχίζει και που τελειώνει το μαγαζί. Ενώ τώρα μ' αυτά τα κωλοφώτα, φαίνεται από παντού. Υπάρχει παντού. Μαλακία είναι.

- Θα το συνθίσουμε κι αυτό... Δεν τό 'χεις πάρει γραμμή; Όπως μας βαράνε χορεύουμε. Όλοι δηλαδή. Δες τους περισσότερους ρε μαλάκες. Από σκληροί της δυτικής αθήνας γίνανε γαμπροί του μπουρνάζου. Τα ξέχασαν όλα και τις βόλτες και την αητεία. Τώρα ό,τι κάνουν ξέρεις που θα τελειώσει: στο μπουρνάζι. Από κει που βλέπαν ματάδες στο γήπεδο και καβατζωνόντουσαν για να τους την πείσουν, τώρα στοιχίζονται και μόλις τρακάρουν κάνα μπράβο, είναι στο "καλησπέρα, τί κάνετε κύριε νταβί; χτυπήστε με φιλικά στην πλάτη να πάρω καμιά δεκαριά πόντους". Για τέτοια ξεφτίλα μιλάμε. Μ' αυτό το κωλοβίλατζ, αργά ή γρήγορα θα ξεφτιλιστούμε κι εμείς. Ακόμη και τώρα που δε σκάνε οι "ντόπιοι" (γιατί την έχουν καταλάβει ότι στην πρώτη μαλακία θα τους τσακώσουν οι αστυνομίες, ιδιωτικές και δημόσιες), αυτό είναι συνέχεια τίγκα. Με τόση διαφήμιση πού 'χει πέσει σκάνε οι κάθε λογής φλωροκλικάτοι για να δουν από κείνο το σούπερ πύργο όλη την αθήνα. Μασάνε ν' ανέβουν στο Σχιστό και πάνε βίλατζ. Να δεις που θα γίνει κι αυτό μαστ. Και τότε οι πιο παραμυθιασμένοι από μας, αντί να πέφτουν στην πρέζα, θ' αρχίσουν σιγά σιγά να τραβιούνται κατά κει. Στο τέλος όλοι θα το φάνε το τριπάκι. Θα μας πάρει όλους η μπάλα.

- Άμα δε θες να σε πάρει η μπάλα, δε σε παίρνει. Μπορείς να δουλεύεις όλη τη βδομάδα στο κωλοσυνεργείο του Τάκη και να πηγαίνεις κάθε σάββατο να τους τα σκας επειδή σε πήρε η μπάλα; Μια βδομάδα μπουτζούρα για μια ώρα βιτρίνα; Πολύ πάει... Καλύτερα να γίνω κολογερός νά 'χω και μέσο στον άλλο κόσμο. Αυτό δεν το κάνω... Και οι περισσότεριώτες την πατήσανε γιατί δεν ήξεραν. Πήγαν να ξεχάσουν ένα σάββατο ότι είναι μαύροι και την κυριακή ξυπνήσανε αράπηδες. Και τώρα ζουν για το μπουρνάζι. Έτσι έγινε. Εμείς όμως έχουμε το κακό παράδειγμα. Προς αποφυγή. Δε θα την πατήσουμε.

- Ρε συ, το 'χεις καταλάβει ότι υπάρχει ολόκληρο σχέδιο εναντίον μας; Αυτοί που το χτίσανε νομίζεις πως θα το δουλέψουν έξη μήνες και μετά θα μας πουν "άντε γεια"; Αυτοί βλέπουν μακριά ρε. Ξέρεις τι είναι αυτό το κόλληο; Αυτό που ο γέρος μου 'λεγε ιμπεριαλισμό. Μας κατακτάσανε. Γι' αυτό έχτισαν το στρατόπεδο. Με το που τικάρανε το ποτάμι στο μεπέτο, βάλαν πόδι στις γειτονιές μας. Και που να οργανώσεις άμυνα τώρα που τα έκαναν όλα ίσως; Και να ρίξουμε τις γέφυρες, όπως λέγαμε παλιότερα, δεν τρέχει τίποτα. Πέσαν τα σύνορα κι όλα αλλιάζουν. Θα περπατάμε στις γειτονιές μας το 2004 και δε θα τις γνωρίζουμε. Θα κοιτάμε τις φάτσες μας στον καθρέφτη και θα νομίζουμε πως είμαστε από την κηφισιά. Θα πουλήσουμε τα παπιά μας και θα κυκλοφο-

ράμε μ' αυτές τις ηλαστικώρες τα βεσπάκια. Και στην πλατεία Μέμου θα βάλει ο δήμαρχος λιμνούλα με κύκλους να 'ρχονται τις κυριακές οι παππούδες και οι γιαγιάδες με τα εγγόνια τους να τους ταίζουν. Να δεις που μέχρι κι ο Καρράς θα βάλει κάμερες στο γήπεδο για να "απομονώσει τους ταραξίες", και θα κάνει "άνοιγμα στα μεσαία στρώματα" στα κυριζία. Φαντάσου το 2004 ματς Ιωνικού - Προοδευτικής: να χάνουμε και οι φίλαθλοι, γιατί μόνο φίλαθλοι θα πηγαίνουν στο γήπεδο, να φωνάζουν "ντιφέντ" όπως τ' αμερικανάκια στο NBA. Ντροπή μεγάλη! για έτσι μας πάνε, και χειρότερα.

- Κάτσε ρε Φίγκο, γιατί μου τά 'ρες μαζεμένα. Υπάρχει περίπτωση να γίνουμε εμείς αμερικανάκια; Εμείς με τους μαύρους είμαστε ρε...
- Ναι ρε, αλλά οι μαύροι δεν έχουν φράγκα να πάνε στο γήπεδο για να δούνε τον Τζόρνταν, άρα ή θα κόψουμε το γήπεδο ή θα γίνουμε αμερικανάκια.
- Και τί κάνουν οι μαύροι ρε;
- Ξέρω γω; Κάθονται σε κάνα θούνα παρκ στο Μπρόνξ και λένε μαλακίες να περάσει η ώρα. Η αράζουν σε καμιά ηλατεία...
- Ναι, αλλά εδώ στις ηλατείες δεν έχει μαύρους. Ή καφετέριες έχει ή τίποτα ποθωνούς, αθβανούς και δε συμμαζεύεται.
- Κι αυτοί μαύροι είναι ρε, κι εμείς μαύροι είμαστε αλλά εσύ είσαι στραβός και δεν το βλέπεις.
- Έτσι δηλαδή θα σωθούμε;
- Πώς;
- Στις ηλατείες;
- Στις ηλατείες...
- Παρέα με τους αθβανούς;
- "Φίλαθλοι της Προοδευτικής" σου ακούγεται καλύτερο;
- Μπασα...
- Ε τότε;
- Στο θούνα παρκ...
- Και στην ηλατεία...
- Νίκαια against the machine ρε...
- Against κωλοβίλατζ, και στο χειμώνα και στον κωλοκαιρόπουλο...
- Κωλοκαιρόπουλος; Τί είναι αυτό ρε Φίγκο;
- Ψαγμένο. Σούραει...
- Φίγκο, δεν πιστεύω να διαβάξεις στα κρυφά;
- Όχι ρε, η Μαρίκα μου τό 'νε.
- Α, είπα. Καλό όμως, πετυχημένο.
- Αφού τό 'νε η Μαρίκα ρε...
- Αυτή διαβάξει, ε;
- Διαβάξει...
- Θα τη δεις σήμερα;
- Θα τη δω...
- Πού θα πάτε;
- Πού αλλού;
- Στην ηλατεία;
- Στην ηλατεία...
- Παγωμένα παγκάκια;
- Και ζεστές αγκαλιές...
- Γεια σου ρε Φίγκο ποιητή...
- Δεν είναι δικό μου.
- Της Μαρίκας;
- Ούτε.
- Τότε ποιος;
- Από έναν "μαύρο" τά 'κουσα απ' αυτούς που αράζουν στην ηλατεία...
- Ναι ρε; Είδες ο έτσι;
- Είδες η ηλατεία;
- Πάμε;
- Άντε...